

**EREDETI
GÖRÖG BOROK**
legnagyobb részét saját termék
N. és G. Zacchiri-nál
Budapest, Mária Valeria-utca 9.

Brünni kelméket
nyári öltözetre
310 méteres szelvényekben
minden szelvény 4 becsi rőf
frt 4.80 igen finom
frt 7.— legfinomabb
frt 10.50 legújabb.
valódi gyapjuból.
valamint kammgarn és felsőkat
kelméket, egyzintén utazó-plá-
deket, dhjál 4 és 6 frtert — szál-
lítás az öszeg utárvételre mel-
lett a szilárd és jóhírűnek is-
mert postozgári raktár
SIEGEL-IMHOF
Brünnben, Ferdinandsgasse 24.
Magyarországra. Minden szelvény
310 mtr. hosszú és 136 cm. szé-
les, s így teljesen elegendő egy
tökéletes férfi-öltözetre. — A
főnöbbségi cég ismeretes szilárd-
sága és jelentékeny munkáképe-
sége kezesedik arról, hogy csak
a legjobb áru. pontosan a vála-
sított minta szerint, szállítsák.
Mintán most igen sok széles-
cséj — brünni árúk köpenye alatt
garanzálódik, ezek ellenében a
főnöbbségi cég mintákat küld
ingyen és bérmentve. 3182

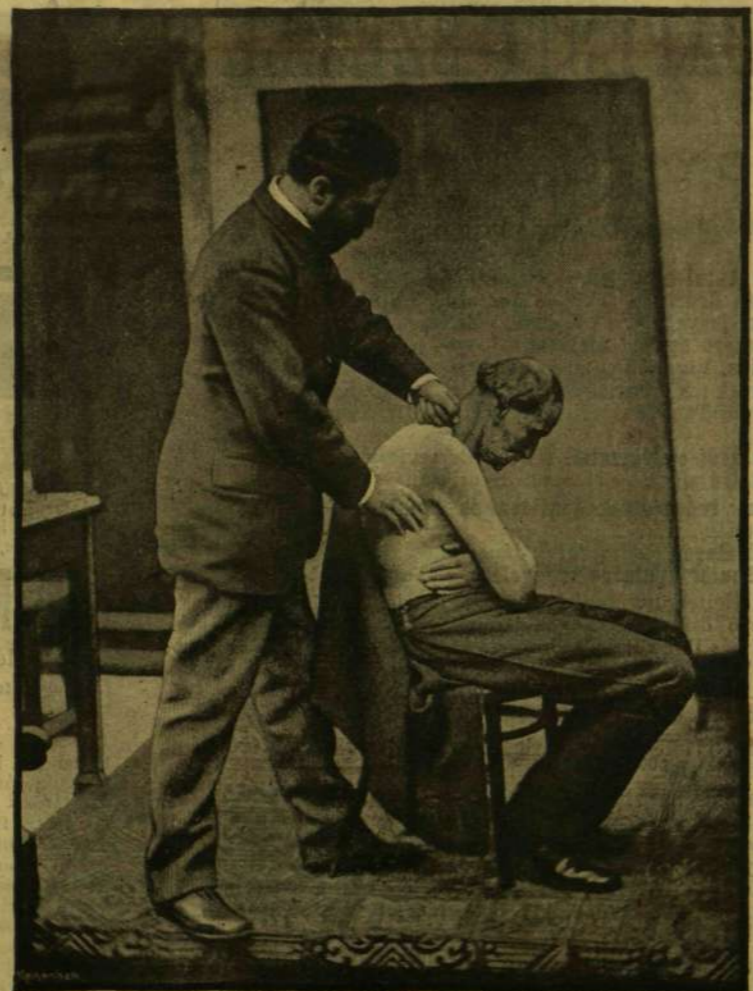
3132 **A Dr. VASKOVITS-féle**
Vizgyógyintézet

Budapest, I. városmajor-utca 64. szám.

**Gyógyeszközök: Vizgyógyászati, villamos és masszázs. Jó eredménnyel ke-
zeltek különösen a következő betegségek: Altalános alkati és vérbetegségek,
mint sápkór és görvlykór; továbbá gerinczagi és idegbántalmak, gerincz-
ag-sorvadás, bénulások, görcsök, főfájás, szédülés, gége- és tüdőhurut és
egyéb mellbajok. Idült gyomorhurut, makacs bérekedések. Csúz és kősz-
vény, valamint aranyeres bántalmak és különféle női bajok stb. — A sváb-
hegyi vizgyógyintézet május 15-én nyílik meg. — Igen kellemes és díszes
gyógyhely. Az intézetet és vizgyógyászati ismertető könyvecskét szívesen küld
ingyen és bérmentve az igazgatóság.**

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkeres-
kedésben kapható — az osztrák tartományok számára Szelinski György cs. kir.
egyetemi könyvtárusnál Bécsben, I. Stefansplatz 6.

A MASSAGE.

DOLLINGER GYULA tr.
A testgyógyászat magántanára a budapesti kir. magyar tudomány egyetemén.
Hat ábrával.
Második átdolgozott és magyarázó kórtörténetekkel bővített kiadás.
Ára füzve 1 forint.

**Üzletfelszámolás folytán
hatóságilag engedélyezett
végeledás.**

Mindeneml szöveget, rövid és divatárut tetemesen leszállított legolcsóbb szabott
árakon eladunk és figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy üzletünk felszámolása ritka
alkalmat nyújt **legjobb minőségű** árucikknek **legjutányosabb** beszerzésére. Az
üzleti berendezés szintén a legolcsóbban eladó. — Ünnepek és vasárnapokon az üzlet
zárván marad. Kintűnő tisztelettel

HAGER ÉS BUCSÁNYI
V., bécsi utca 10. szám.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkereskedésben
kapható — az osztrák tartományok számára Szelinski György cs. kir. egyetemi könyvtárusnál
Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

NAPLÓ-TÖREDEK

az 1849-iki menekülteket, internáltakat,
különösen
KOSSUTHOT ÉS KÖRNYEZETÉT ILLETŐLEG.
Törökországban és az Amerikai Egyesült-Államokban.
LÁSZLÓ KÁROLY-tól.
Ára füzve 2 frt.

Tartalom. Elő rész. Törökország. Menekülés Törökországba. — Hogy bántak a
törökök a magyarokkal. Alkudozások a menekültek kiadására. — Bem és többeknek a török
vallásra áttérése. — A török városok kinézése, a házak építési módja s butorozása. — A haza
menni kívánókért osztrák gőzhajók küldetnek Widdinhez. — A török vallásra tértek elszál-
lítása Widdinből. — «Kurbán Bajram» ünnepi szokások. Kossuth tisztelgése Ziah pasánál.
— Az át nem tört magyarok utazásának leírása Widdinből Sumlára. — Sumlábani elszállásolás.
— P. tábornok fondorkodása. — Osztrák bérgyilkosok érkezése Sumlára. — A török nyelv.
— Újvári tisztelgés Kossuthnál; lengyel és magyar istentisztelet. — Kossuth megérkezése
Magyarországra. — A menekültek lázongása; P. tábornok gőgös viselkedése. — A porta kül-
döttje megérkezése. Alkudozások a belbebezzetés illetőleg. — A Kossuthtal mehetők névjegy-
zeke. — A belbebezzettek utazása Kutahiába; elszállásoltatásuk és életmódjuk. — Magyar
istentisztelet a laktanyában. — A «Kossuth-kert». — Kossuth gyermeki érkezése Magyar-
honból Rutkainéval. — Ujabb belbebezzettek érkezése. — A «Hamazán»-bőjt és «Bajram»-
ünnep. — Lajosnap és Kossuth gyermeki vizsgálja. — Kossuthhoz öt angol, francia és olasz
vendég érkezett. — Kiszolgált török katonák elbocsátási ünnepélye. — Bem József altábornok
nagy halálának híre. — A kutahiai magyar és lengyel fogly-menekültek névjegyzeke és
havi fizetése. — Újvári tisztelgés Kossuthnál. — Kossuth magyar telepet akart felállítani. —
Bem érdemeje Kossuth kezébe küldetett. — Dembinszky tábornok elutazása Kutahiából.
— Ismét Kossuth-látogatók érkeztek Kutahiába. — Keresztény halotti szertartás török laktanya-
ban. — A menekültek lázongása. — Jó hír az amerikai Egyesült-Államokból. — Ismét osztr.
ügnökök érkeztek Kutahiába. — Újabb aggodalmak. — A Kutahiában volt magyarok egy
része szabadon bocsátott. — Oláh küldött és cserkeszek látogatása Kossuthnál. — Török
vallásomód. — Hámán és Lórody válása és magok igazolása. — Julius 4-dike Kutahiában.
— Készülődés az Egyesült-Államokba menésre. — Gould Walter arcképei. — Az osztrák és a
török kormány. — Török takarodó Kutahiában. — Hogy hagyta el Kossuth Törökországot.
— Kossuth jutalma a bűségért. — Szabadulás Kutahiából. Kutahia leírása. — A kutahiai men-
kültk a «Mississippi hadifajra szálltak, azoknak névjegyzeke. — A törökök főzseméjje és
ételeik. — A törökök öltözködése. — Török társadalmi élet. — Bepillantás a hárembe.
— A törökök étkezése. — Török menyegző. — A török nők házon kívül. A török leányok nevelése.
Második rész. Az Egyesült-Államok. Elutazás Törökországból New-Yorkba. — A spezziai
öböl. — Kossuth Marseilleben. — Kossuth Gibraltárban. — Kossuth Gibraltárból Angol-
országba ment és a Mississippi Amerikába. — A Mississippi kikötőbe érkezett.
Madeira szigete. — Vihar az oceánon. — Vihar az oceánon ismét. — Megérkezés a new-
yorki öbölbe és kikötőbe. — Hogy fogadtattak a Mississippin érkezett menekültek. Ezek név-
jegyzéke. — A menekültek fogadtatása a városi hatóság által a város házában. — Leírása az
«Irving house» hotelnek, melybe a menekültek szállásoltattak a hogy töltötték azok az időt
a Kossuth megérkezéig. — A menekültek a new-yorki magyarok által bántalmazták. —
Kossuth megérkezése a new-yorki kikötőbe. — Kossuth megérkezése New-Yorkba és fogad-
tatása. — A New-York városa által Kossuth tiszteletére adott «banquet». — Kossuth körútra
indul az öt meghívó városokba. — Kossuth Philadelphában. — Vasutoni utazás az
Egyesült-Államokban. — Kossuth Baltimoreban. — Kossuth Washingtonban. — Kossuth
fogadtatása a szenátorok házában. — Kossuth fogadtatása a képviselők házában. — Indiánok
tisztelgése Kossuthnál. — Kossuth anyja halálának híre. — Kossuth Annapolisban. —
Kossuth Harrisburgban. — Pittsburgba utazási kellemetlenségek. — Kossuth Pittsburg-
ban. — Kellemetlen «intermezzo» Pittsburgban. — Kossuth Clevelandban. — Kossuth Cö-
lumbusban. — Kossuth Cincinnatián. — Szellemeidézönek. — Cincinnati leírása. — Utazás
Indianapolisba. — Kossuth Indianapolisban. — Kossuth Madisonban. — Kossuth Louisvil-
leben. — Utazás Saint-Louisba. — Kossuth Saint-Louisban. — Saint Louis leírása. — Utazás
New-Orleansbe. — Kossuth New-Orleansben. — «Lunch» (ozsonna). — Methodista isteni-
tisztelét. — New-Orleans leírása. — Utazás vissza New-Yorkba. — Megállás Mobilban. —
Utazás folytatása a megállás Montgomeryben. — A kis folyói gőzhajók leírása. — Utazás foly-
tatása New-Yorkba. — Kossuth visszerkezett New-Yorkba. — Kossuth meglátogatta még
Worcestert, Bostont. — Kossuth Bostonban. — Kossuth ismét New-Yorkban. — Julius 4-ike
New-Yorkban. — Kossuth elutazása Angolországba. — Kossuth elleni vád s annak megválaszoló.

17-DIK SZÁM. 1887. BUDAPEST, ÁPRILIS 24. XXXIV. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: félévre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG | egész évre 8 frt | Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: | egész évre 6 frt | Külföldi előfizetésekre a postaiag meghatározott vitéllyel is csatolandó félévre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: | félévre — 3 •

FALB RUDOLF.

FALB RUDOLF nevével többször találkozhatott
újabb időben az olvasó. Leginkább az
utolsó földregés alkalmával, mely Nizzát
és vidékét oly érzékenyen sújtotta, de előbb is,
az utolsó évek alatt minden egyes földregés
alkalmával, gyakran emlegették nevét.

A tudósok közül sokan fejeső-
válva, mások bosszankodva, sőt bees-
mérőleg, de a közönség majdnem
kivételképen magasztalólag emle-
kezik meg Falb Rudolf felől. Nem
is lehet ez másként, mert a tudó-
mányok egy oly kérdésével fog-
lalkozik tüzetesen, melyről nehéz
valami bizonyosat mondani, s ő
apodictice beszél, — ez tüzei fel-
eme tudósokat; a mellett előre
megmondott jóslatai egy-egy föld-
regés bekövetkezése felől rendse-
rint bekövetkeznek, s ez a külső si-
ker bámulójává teszi a közönséget.

Falb Rudolf a földregések okai-
nak tanulmányozására szentelte
életét.

Miként áll elő a földregés, mik
annak okai, erre a kérdésre a tu-
domány mindez ideig adós maradt
a felelettel. Már Aristoteles fog-
lalkozott pedig a problema megol-
dásával. Szerinte az eső alakjában
alá hulló víznek egy része leszáví-
rog a föld alsó rétegeibe, a hol
még forró minden, s ott gőzzé vál-
tozik. Ez a gőz azután kitörni igye-
kszik, s megrázkodtatja a föld felső
kérget. Ez a magyarázat az akkori
felfogáshoz képest valóban bámu-
latra kelő, mert hisz akkor még
nem ismerték a gőz feszítő erejét.
De ma már ez nem tartható többé.
Ott, a hol a vizesöpp áthat, ott
a gőz is áthat. A föld külső kér-
gén a gőz, ha támadna is, elszabadulhatna, a
nélkül, hogy megrázkodtatná felületét. S ha ez
 lenne a rázkódás oka, akkor földregések alkalmával
gőznek kellene kiszabadulnia, kivált ab-
ban az esetben, ha a föld, mint sokszor meg-
történik, még is reped.

Mások mész-, gypsz- és só-tömegek felolvadá-
sában keresik az okot. A víz ezeket feloldja s ez

által a föld belsejében nagy üregek támadnak.
Az üregek felett levő hegyek, sziklák súlya alatt
ingadozóvá válik a talaj, leszakad az alj, s ez
okozza a földregést. De ez a magyarázat sem
kielégítő. Ha ez lenne a földregés oka, akkor
csaknem minden esetben behorpadások állaná-
nak elő a föld felületén nagy földregések alkalmával,
s ezt nem tapasztaljuk.

FALB RUDOLF.

Falb Rudolf egészen más oldalról kezdte a
kérdést tanulmányozni. Számba vette mindazo-
kat a földregéseket, melyek a legközelebbi húsz
év alatt végbementek, s tekintette vette, hogy
ezeken a napokon minő helyzetben volt a föld
egyrész a Holdhoz, másrészt a Naphoz képest.
És sajátos tapasztalatra jutott. Azt kellett
észrevennie, hogy minden nagyobb földregés

oly időbe esik, midőn a Holdnak és Napnak
vonzási ereje a Földre nézve igen tetemes. Vagyis
ugyanakkor, midőn e két égi testnek a tenger
áradagályában mutatkozó vonzása igen nagy.

Ez egy tapasztalati tény, mely némileg fel-
jogosítja a tudóst arra, hogy jövőben is az ily
napokon várja a földregés bekövetkezését. S ha
a jövőben is megerősíti a tapasztalati a vár-
kozást, kétségtelenné válik az égi-
testek és a földregés közötti összefüggés.
Ténynek lesz elfogadható, hogy valóban a Hold és Nap hatá-
sai okozzák ezt a félelmetes tüne-
ményt.

De ez így magában véve nem
magyarázat. Ez csak egy ténynek
a konstataciója. Még ezzel nincs meg-
magyarázva az, hogy miként hat
tehát a Hold és a Nap a Földre, s
miként áll elő vonzásuk hatása gya-
nánt a földregés.

Ha Falb csak az előbb jelzett
tényt akarja bebizonyítani, akkor
esetleg egy természeti tümenyent
konstatál, s megdönthetlenné tes-
zi, hogy az égi testek között ez az
összefüggés létezik. Esetleg mond-
juk, azaz csak akkor, ha a tények
mindenkor mellette bizonyítanak.

De Falb tovább ment. Magyará-
zatot keresett, s oly irányban, a hol
csupa feltevésen alapszik minden,
s nem ellenőrizhető semmi.

Falb Rudolf 1838. ápril 13-ikán
született Stiria egy kicsiny város-
kájában, Obdachban. Atyja, helybeli
molnár, nem győzte neveltetése költ-
ségét, s a szabómesterségre szánta.
El is volt már határozva, hogy mű-
helybe lép, midőn a kis város tani-
tója rávette a szülőket, hogy ké-
peztessek ki a fiu csengő hangját, s
küldjék el Szent-Lambrechtbe, a
Benedek-rendű Szerzemb kolostorába,

hogy templomi énekes legyen. A fiu csakugyan
megkezdte az énekeszkéket, de gyors felfogása
és szorgalma által hamar magára vonta a szerze-
tesek figyelmét, kik betettek a helybeli gymná-
ziumba, s midőn ott is kitünt, elküldték Klagen-
furtba, ismereteit gazdagítani. A gymnáziumi tu-
dalmányok végeztével a teológiára ment, letette
a vizsgákat, s káplán lett Stiria Kainoch falujában.

Erre csakugyan szükség volt — és hozzá még türelemre is.

Prudent bácsit és Evans Philt, a kik előjöttek kabinjukból, egy lókés úgy hátrataszította, hogy majdnem hanyatthomlok zuhantak le a fedélzetről.

Az *Albatros* nemcsak a tengelye körül forgott, de egyszersmind követte a tölcsérek vizirányos mozgását is, a mely oly gyors volt, hogy hajócsavarai megirigyelhették volna. Aztán ha az egyikől megszabadult, elkapta a másik és folyvást abban a veszélyben forgott, hogy darabokra török.

— Egy ágyulóvest! — kiáltá a mérnök. Ez a parancs Turner Tamásnak szólt. A felügyelő a kis ágyuban fogódzott meg, a mely a fedélzet közepén állt, a hol a körforgás kevésbé volt érezhető.

Turner Tamás azonnal megértette Robur gondolatát. Egy pillanat alatt beledugott az ágyú kamrájába egy töltényt, a melyet az állványhoz megerősített ládából szedett elő. A lövés eldőrdült s a tölcsérek azonnal megsemmisültek, elszakadván a felhő-mennyezetről, a melyet a csúcsaikon látszottak hordozni.

A levegő megrázkódása elég volt a helyzet teljes megváltoztatására, az óriási felhő esővé

idegesnek látszó férfú, ki útját derekasán végezte el. Tulajdonképp csak annak vége felé, Ázsiában, bukkant nehézségekre. Először Afghanistanban. A brit határbiztosok tanácsára ez ország szélé-től mintegy 300 mérföldre visszatért Berjandába s azután ismét Afghanistanba. Furrabban, mely Herat és Kandahar között a közepén esik, egy afghan főnök elfogta, Heratba vitte s innen tiltakozásai daczára Perziába toloncozta. Visszatért a Kaspitengeren s a kaukázusi vasuton át Konstantinápolyba s azután gőzhajón Kurratriba. Hogy 300 angol mérföldet megtehesen a szárazföldön, a tengeren 6000 mérföldet tett. Innen velocipédien ment Lahore, Delhi s más városoknál Kalkuttába s innen hajón Kantonba. 1886 nov. 13-án folytatta útját velocipédien, de az út rosszasága miatt oly lassan, hogy 24 óra alatt alig tett meg 30 angol mérföldet. Így tehát kénytelen volt Kiangsaba csolakkal utazni. Innen Kinganfuig ismét velocipédien ment, szakadó esőben Kantesufuig, hol a lakosság meg akarta követni, de a kíséretében levő két katona megmentette s velocipédjének is csak egy ruja tört össze. Más helyeken azonban, így még a Dast-i-Naumid (késégsbesés sivatagja) nevű zord vidéken is, hol európai előtte nem járt, nem volt különös baja, bár csufolódásokat sok-

10,000 tagja van az új törekvésnek. A latin betűkből az l, g, v és x a japán nyelvben nem szükségesek s így 22 betű elegendő lesz, míg az előtt 10—12,000 jegyet kellett megtanulni, úgy hogy sok japáni volt, ki európai nyelven jól tudott írni, de anyanyelvén nem. A reform különösen fontos lesz, ha a kínai nyelvre is kiterjed s 400 millió embernek könnyítetik meg az európai műveltséggel megismerkedni s egytala a keletázsiai köznépek is lehető lesz az írás-olvasás megtanulása, melyre eddig a rengeteg sok írásjel miatt ideje sem volt.

* **Aszalt burgonyákat** nagy mennyiségben állítanak most elő Németországban főképp külkereskedés számára. Könnyebb súlyu, könnyen eltartható termék ez s nagyon ajánlatos különösen akkor, midőn az ép burgonya rothadásnak volna kitéve. Az aszalt meg-hámozott és sósvízben kiáztatott burgonyákkal a gyümölcs-aszalókban 80—90° C. melegenél végzik. Száritása több időt vesz igénybe, mint az almáé. Az aszalt burgonya friss lesz, ha 12—15 óráig vízben áztatják.

* **Ezüst-kanalakat** gyűjtenek az amerikai turista-nők európai körútjukban s mindenütt ott helyben vesetik be az illető városok nevét.

* **A berlini szabadkőműves-páholyok** jótékony czélokra jelentékeny összeget fordítanak. A német országos páholy például a múlt évben 56 gyermekért fizetett 4965 márká tandíjat, szabadkőművesek egyetemi hallgató fainak gyámoltására 7645-öt, elhunyt testvérek leányainak 2190-et. Az Augusta-alapítvány-

SAJÁT SZERŰ ALKONYATI FÉNY.

AZ ALBATROS A VÍZTÖLCSÉR FORGÓ SZELÉBEN.

A HÓDÍTÓ ROBUR.

változott és függélyes vonalban hullott alá, mint egy óriási cseppfolyó háló, a mely az ég és tenger közt lett volna kifeszítve.

Az *Albatros* végre szabadabb lett és sietett is néhány száz méternyi magasabbra emelkedni.

— Semmiben sem esett kár? — kérdé a mérnök.

— Nem, — felelé Turner Tamás, — de ezt a bűgösiga- és labdajátékot nem jó volna újra kezdeni.

Az *Albatros* mintegy tíz percig csakugyan végveszélyben forgott. Szerkezetének rendkívüli szilárdsága nélkül menthetlenül elveszett volna a víztölcsérek forgószelében.

(Folyt. köv.)

UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL VELOCIPÉDEN.

Több ízben volt már szó a lapokban egy Stevens Tamás nevű angolról, ki két kerékű velocipédien körutat tett a föld körül. Ez az úr közel-bb megérkezett Yokohamából San-Franciskóba s így nevezetes vállalkozását tényleg befejezte.

Stevens 5 láb 7 hüvelyk magasságu sovány,

szor kellett eltűrnie. Kantesufutól nagyobb részt hajón ment Shanghaiba, innen gőzzel Japánba.

Az utazó épen semmi élelmi szert nem hordott magával, mindenütt a benszülőttek kosztjára szorult s Konstantinápolyban vásárolt egy összerakható sátrót, de később ezt is eldobta s ép oly nyugodtan pihent meg egy-egy fa vagy szikla árnyékában, mint a benszülőttek nyomorult kunyhóiban vagy a sok keleti fejedelem palotáiban, a kiknek országán keresztül ment Konstantinápolytól Kalkuttáig.

EGYVELEG.

* **A fák növekedésére** nézve Hansen dán lelkész szorgalmas naponkinti mérések folytán azt a figyelemreméltó tényt tapasztalta, hogy a fák évenként háromszor változtatják növekedésüket. Május végéig rendszeren csak hosszában nőnek, ágakat és galyakat becsútanak ki, de a törzs változatlan marad. Juniában és júliusban a gyökér ellenben már csak a törzsnek szolgál, a galyak nem vastagodnak, csak a törzs. Ezután a harmadik korszak áll be, a nyugalom korszaka.

* **Japánban** a latin betű használása, melyet 1885 elején kezdtek meg, gyorsan halad előre; most már

ból 3259, a trónörököséből 1785, a közalpból 1462 márkát fordítottak szegények gyámoltására s a Vik-tória-alpból 47 özeget kapott 5250 márkát. Ugyancsak a múlt évben e páholy egy volt tagjától 115,000 márká hagyományt kapott.

* **Nevezetes geológiai felfedezést** tettek Sydney közelében egy szigeten. Callen geológ ugyanis itt egy mastodontusuruss kővesült csontvázat találta fel, ugyanolyan, mint a stuttgarti gyűjteményben van. Ausztráliában ez az első labyrinthodon és ez bizonyítja a Hawkesbury homokkő-lepletnek triasori eredetét.

* **140 vad elefántot** fogtak el Dhoobree indiai kerületben az év elején. Ily eredményes vadászatról még nem tudnak a krónikák; az elefántok értéke egy lakh rupia lehet. Az erős kerítést gerendákkal támogatják, hogy ki ne törjenek. A csordából csak egy elefánt szokott meg s ez előbb egy embert megölt.

* **40 gyöngyös kagyló** van birtokában egy berlini ékszerésznek, ki a ritkaságot Genován vette egy a Csendes-tengerről hazatért hajóstól.

* **A kaliforniai óriásfák** veszélyben vannak. Tizenhét társaság foglalkozik jelenleg ott az erdőirtásokkal s mindenki 2—25,000 hold erdőseget (Texas) közelebb szülői engedéllyel egy 14 éves fiú és 13 éves leány keltek össze.

A FECSKE.

Korábban kél a nap, később hanyatlak le; ennek következtében a fagy is engedni kezd, tarkul a hegyoldal; enyhe meleg szellő-áramlat rezgetteti meg a kőény-bokrok összecsugor-dott száraz leveleit; bárány-felhők jelentkeznek a messze láthatár alján s szívünk nagyot dobban a várva-várt régi ismerősök láttára. Itt-ott a zörgő-haraszt közt már kandikál Flóra kedves leánya, az ibolya s képzeletünkben feltárl a maga egész varázsában a szép kikelet. A sötét fenyvesek is világosabb ruhát öltenek, sűrű árnyukban megszólal a vörösbegy; kiválasztott fáján a király-madár, a nagy kakas, a vadász-feriák e bálványja; a karcsu fenyők tetején a fekete, illetőleg a sárga rigó, kiki keresi a párját, és hogy megkezdhesse a családi fészek építését, és kimondhatatlanul jól esik hallani ezt is, azt is. Az a sajátságos, messze elhallatszható tempa dörögés, mely gyakran ismétlődik egymás után, a rigó visszhangzatos éles füttyentése elfelejteti velünk a tél kellemetlenségét, zordonságát, a világ a pacsirta próbálgató trillájára egészen bűbájossá válik előttünk, hallatára megtelik szívünk-lelkünk meleg és igaz imádsággal. Minden a szemünkbe ötlük most az ébredő nagy természetben, kis kertünk, bárha még mindig barna ruhát visel, arca mégis mintha mosolygóbb volna, minden rózsabokor, minden gyümölcsfa nyájasan beszél felénk, és mi boldog, érzésteli szívvel vizsgáljuk mindegyiknek patogzó rügyeit, elkezdjük számolgatni az időt, mikor lesz ebből a rügyből felső rózsá, abból iny-osiklázó mosolygó gyümölcs, s a kis kert mikor fog ölteni pompázó zöld bársony ruhát? Itt egy sebes röptű lepke, ott egy döcögő rovar, a templomtétőn farkát mozgató barázda-billegető szemlélete, mind oly jól esik lelkünknek, hogy azt sem elbirni, sem szóval kifejezni nem lehet. De örömről és boldogságról még sem teljes, mert folyvást a magasban kutatunk-keresünk, és csak akkor hiszünk igazán, hogy megjött a várva-várt drága kikelet, midőn a szelid tekintetű, villafarkú füstifecskeket ott látjuk repdesni kis házikónk kéménye fölött, a mint fogdossa a bágyadtan repdeső legyeket, szunyogokat.

Nagy az öröm az első fecske láttára mindenütt a leánykák közt, lopva merit kiki egy kanál vizet, hogy lemossa vele arcáról azt a csunya hivatatlan vendéget, a szeplőt, mert azt tartja a nép hite, ha valakinek szeplős az arca, és ha az első fecske látása alkalmával megmosakodik, lemossa arcáról a szeplőt, és olyan lesz az arca utána, mint a piros alma, puha mint a selyembársony, gyöngye mint a virág hamva. Hogy mi az igaz ebben, mi nem? azt én meg nem mondhatom, a szerelmes leánykák sugatják meg ezt, a kik már használták ezt az orvosságot; de hogy aligha van valamely kézzelfogható eredménye, azt onnét következtetem, hogy ha volna ilyen eredménye, akkor talán még sem találkozánk minden öltöző-asztalkán annyi mindenféle arczszépitő és bőr-finomító drága kenőcsessel, a melynek hatása rendszeren elmarad, sőt még gyakran romboló munkát végez, a mennyiben az arcz bőrért érdesebbé teszi.

Az arcz ránczosodik, elveszti minden kellemességét, hanem azért a kenés még folytonos, mert mindenki meg van győződve, hogy a kenés kivánt eredménye elmaradhatatlanul bekövetkezik, a minek természetesen legjobban örül a kenőcsgyáros.

A suhancz fiúk, azok ugyan keveset gondolnak arczbőrük finomságával, szeplővel, hanem azért az ő örömük sem marad el, mert szívesen jelentik: «Édes anyám! kedves anyám! fecskeket láttam a malom fölött repdesni egyet, az Agostonék háza táján kettőt és a csertörőmalom fölött hármat.» Vagy: «Jó anyám! drága anyám! tudod-e mi az újság, a nagy újság? Vendégünk érkezett, igen, megérkeztek, nézd ott repdesnek a hideg konyha felett: minden szavuk azt mondja: jó napot, legyetek üdvözölve általunk, oh! most elhagyott otthonukra repülnek, nézd, minő vidám a tekintetük! Isten hozott, isten hozott beneteket, ti messze földről jött fáradt madarak!»

A kedves fecskék megérkezésének kivétel nélkül egyformán örül mindenki, óva intik a szülők gyermekeiket, hogy ne bántssák a fecskéket, azok nagy fáradsággal épített fészkeiket, és miután ezt a kíméletet a gyermekek lelkébe már jó eleve beoltják, áldásos eredménye mindenütt szemléltetővé lesz, nincs a madarak közt egyetlen egy sem, mely annyi kíméletnek örvendene mint a fecske,

és ez az oka annak is, hogy kevés iskolás ifjú madártörőjés-gyűjteménye közt lehet fecsketőjást látni.

Ohajtandó, sőt kívánatos volna, hogy a fecskékkel szemben tanusított általános kíméletben a többi madarak is kivétel nélkül részesüljenek. Én meg vagyok győződve, hogy akkor nem volna annyi panasza a pusztító rovarok ellen. Kedves apró dalmokaink sok veszedelemtől megoltalmaz-nákgazdasszonyaink nagy gonddal ápolat zöldeges kerteit, a gyümölcsfák is gazdagabban érlelnék a szép zamatos gyümölcsöket, vidámabb volna maga a természet is, mert minden bokornak megvolna a maga énekes lakosa, gyönyörködhet-nénk ingyen nyújtott operai művésztükből.

A fecske mindenkinél kedves madara, mutatja ezt dalköltészetünk is, alig van madár, mely

tesen kerülök, s csak akkor keresik föl ismét, ha az öregebb fecske-párok helyébe fiatalabb nemzedék lép.

A fecskék egész nyári munkálkodását ismer-jük, a hosszú útra való készülődésüket minden-nap figyelemmel kísérhetjük, feljegyezhetünk sok szép jelenséget életükben, csak azt nem tudjuk, Ázsia vagy Afrika, mely vidéken töltik leginkább a barátságosan kemény telet, mit mivelnek, minő viszonyok közt élnek, élelmökül nem használnak-e még a rovar-világon kívül mást, minő csoportokban hagyják el téli hazájukat, ugyanazon utat választják-e a visszatérésre, a mely uton történt távozásuk, mikor veszi kezdetét a visszatérés? ez mind oly érdekes kérdés, melyre csak akkor nyerhetnénk kielégítő feleletet, ha madárfüggő állomások szervezet-

Kedves barátom Komám Uram!

Még Kintáriai ismeretelünk idjéből tudom, hogy azon menchieli konfiszurósem 4822 a kis Könyveszetes Képzéséből On volt az a kis rendes naplójegyzéshez vezetett, és mi sokkal közelebb sokkal bensőbb viszonyban állottunk egymáshoz, sem hogy tő alulnám nem volt volna Onnek mind jelenleg mind lelkiismeretes pón soroságát mind megfigyelő teheresét annyira kiörménye morzsát selyesben meglegyek győ ződvé hogy Onnek naplójegyzés a 10 kb Magyar Menchieltel történelmenek kifogásolón kis fei közé tartoznak, s azok becses adalékul szolgáltnak; s az én nem csak teljes Kézbegy gel beleegyeztem hogy On kiadásai szándékolt Napló történetek nekem ajánthassa de sőt Onnek konszálásom egykor egyik leghívebb barátságának kívánóságát, mine valószar lan barátságának jelsz közönnyel fogadom, s habonylón változatra barátságomnak s6 nagybecsülésemnek bizonyítékával viszo rozom

Június 16-án 1887

Kossuth Lajos

László Károly urnak
Uj Kécskén

KOSSUTH LEVELE LÁSZLÓ KÁROLYHOZ, A «NAPLÓTÖRÉDEK» SZERZŐJÉHEZ.

gyakrabban fordulna elő a népdalban, mint a fecske. Ki ne ismerné hires hegedő-művésznök, Reményi Ede legkedvesebb nótáját: «Repül fecském ablakára.»? Egy másik dal: «Fecském, fecském, édes fecském.» Országszerte el van terjedve ez a dal is: «Eresz alatt fészkel a fecske», vagy: «Szálldogál a fecske».

Érdekes a nép ama hiedelme is, mely azt tartja, hogy azt a házat, melynek kéménye körül vagy eresz alatt fecske költ, soha sem éri vízár, biztosítva van a villámcsapások ellen, lángok martalekává sem lesz, mert abban a házban maga a gondviselés lakik.

Szükségtelen mondani is, hogy e néphiedelemben több a költészet, mint a való; annyit azonban bátran állíthatok, hogy azon házakat, melyek egyszer a tűz emesztő lángjainak estek áldozatul, felépülésük után fecskéink követke-

nének itt is, ott is. Azt sem tudjuk, ha Afrikában telelnek, mely irányban történik az átkelés; nincs pozitív adatunk arra nézve sem, pedig fontos volna tudni, mennyiben igaz némelyek ama állítása, hogy a kis vándor madarak a nagy tengeri utat Afrika partjaira más nagyobb madarak — daru, gólya — hátán teszik meg. Ha igaz ez állítás, — a mit én nehezen hiszek, — mely madarak azok? Közöttük vannak-e a fecskék? A visszatérés ugyanazon fiakkereken történik-e? Pihennek-e a nagy uton, és mily körülmények közt teszik azt? Hol töltik az éjszakákat; templom, toronyon, háztetőkon, ugarföldeken, vagy a lombtalan erdőfái? Az éjjeli tanya messze esik-e folyó avagy pataktól? Hány óra tájban történik az esteli pihenésre való terés, s reggel mikor kelnek tovább? Utazásuk minő csoportokban történik? És ha ezt mind tudnák, akkor

könnyű volna az összehasonlítás, látnók, hány nap szükséges fölünk keletre, keletől vissza az elhagyott otthonba való nagy ut megtételére.

A feskék megérkezésére nézve eddigi tapasztalataim szerint határozott befolyással van az idő. Ha a tavasz korán kezdődött és tartósan enyhe szelek, nem dühöngtek gyakrabban az északi szelek, s hegyeinkről már márciusban mind eltakarodott a hó, megérkezésük rendszerint legkevesebb 14 nappal előbb történik meg, mint történnék akkor, ha a tavasz későn köszönt be, napjai zimankósak, gyakoriak az északi szelek, ha hegyeink még áprilisban is fehérek, és le nem vetették magokról a kemény tél adta csillogó gyöngyös ruhát. E szerint ama általános jelenségből következtetve, hogy esős időben madárkánk mindnyájan biztos és száraz helyre vonulnak el, vagy visszavonulásukat megszakítják, és csak akkor folytatják azt, midőn a nap ismét ott mosolyog a magas mennyboltozaton, akadály nélkül árasztgatja szét éltető sugarait a nagy természetben, midőn teljesen vége lett a főtérnek.

Az esőzések káros befolyással lehetnek a feskék életére nézve, ezt látszik bizonyítani az is, hogy távozásuk a melegebb éghajlat alá rendezésük a bekövetkező őszi esőzések előtt, visszatérnek ellenben a tavaszi esőzések elmúltával következik be.

VIDONYI JÓZSEF.

(Folyt. köv.)

BONCZIDA.

Egyike Erdélyben a legszebb családi várkastélyoknak, egyikén a legszebb főúri birtokoknak. Jelenlegi birtokosa gróf Bánffy György. A Bánffy család már a XIV. század végétől fogva bírja ez uradalmat. I. György, a Mátyás király korabeli vezéri ember már bonczidainak írta magát. A várkastély a XV—XVI. században kemény erősség volt s úgy látszik, egy időben épült Fogaras és Vecsiváral s Kóvári László szerint még 1680-ban is az erődített várkastélyok közé számított. Ott fekszik a Kis-Szamos balpartján, Kolozsvártól lefelé két postaállomáson, 410 holdra terjedő parkjával. Bástyáinak tetői százados fák lombjai közül tekintenek az országúton haladó utasokra s a legújabb időben mellette elrohantó fűtől, doromból vasuti mozdonyokra.

Az egykor erős vár egy század alatt kényelmes és pompás főúri lakká változott át.

A XVIII. század elején lebontották a külső falakat, aztán betöltötték a környező sáncokat s leszedték a második emeletet. Végre 1750—51-ben III. Dénes (Baresai Ágnes férje) adta meg mai alakját, szép mellék-épületekkel, gloirettékkel, a remek lovagló-iskolával pedig gr. Bánffy György, az utolsó Bánffy gubernátor látta el 1780-ban. A képen látható császárs homlokzatot e század első felében gr. Bánffy József építtette. Kisebb javításokat, változtatásokat gróf Bánffy Miklós és fia, a jelenlegi birtokos gróf Bánffy György is tetetett. Jelenleg van a kastélyban 52 szoba számos mellék-helyiségekkel, boltokkal, kamrákkal, erkélyekkel (szakállszárítókkal) s önkényt érhetőleg pompás rokokó és modern butorokkal, képekkel, könyv- és levéltárral.

A község 1500 lélekkel áll, kik magyarok és oláhok s a birtok három negyedrésze gr. Bánffy György, egy negyedrésze pedig b. Bánffy Ádám választói majorátusához tartozik. A mezei gazdagság mintaszerűnek mondható s a forradalom előtt nagyon híres volt a bonczidai lötenyésztes s bizonyos szép terméti, 15—16 markos, kos-orri lovakat, melyek Bonczidáról származtak, Bánffylovaknak neveztek Erdélyben; azonban a lötenyésztes a Bánffyknál most is virágzásban van.

Természetes, hogy anyi harc-főborut látott országban, mint Erdély, a gazdag főúri család birtokában levő erődített várkastélynak is megvan a maga saját története is a századok folyásán keresztül; de itt legyen elég csak egy mozzanat megemlíteni. Legfényesebb napjai a várkastélynak a XVII. század második felére esnek, midőn t. i. birtokosa Bánffy Dénes volt, ki 1674-ben decz. 18-án oly szomorúan végezte életét. Bánffy Dénes az Apaí-korszak leghatalmasabb, leggazdagabb ura s a fejedelemeinek sógora volt, mert felesége Bornemissza Kata fejedelemszösznynek testvérnője vala. Bánffy Dénes politikája az volt, hogy a konstantinápolyi protektorátust ignorálni kell s a bécsi pártfogást kell keresni; s a magyarországi bujdosókat pedig nem kell megszé-

* Régiessen Bonczida.

teni. Azonban felette büszke és elkényeztetett úr lévén, oly mértékben és erőszakos modorban űzte akkor még nem értett politikáját, hogy az országban a kormányzást lehetetlenné tette s hízelgői és bámúlói mellett sok ellensége is lévén, veszte elhatározottat. De nem tudták, miként hajtsák végre? Maga a fejedelem sem merte kezét rátenni, de nemcsak a fejedelem volt ily alá-sülyedt állapotban; a törvénynek, a közigazgatásnak s a háromnak együttvéve sem volt annyi hatalma, hogy Bánffy meg merte, — vagy meg tudta volna fékezni; tehát «ligához» folyamodtak, azaz a főúrak oly szövetségéhez, kik elterhelésére szövetkeztek valami cél elérésére, ezáltal Bánffy megsemmisítésére. Minél hatalmasabbak voltak a liga kezdői: Teleki Mihály, Beldi Pál, Bethlen János és fia, Miklós, Haller János, Kapi György, Bánffy Zsigmond stb. stb., s minél inkább szaporodtak: a félelem annál inkább növelte társaik számát, s a fejedelem akkor csatlakozott hozzájuk, mikor már az ország rendjeinek négy ötöde együtt volt s Bánffy ellen már táborba is szállhattak. Bánffy Szamosújvárt saját katonáinak tisztjei fogták el, mikor meggyőződtek, hogy úgy szólva az egész ország áll velök szemben. Mint foglyot Kolozsvárra vitték s ott saját lakásán tartották fogva, míg a fejedelem parancsa megérkezett, hogy Nemes János és Kornis Gáspár 200 lovas kíséretében szállítsák Bethlenbe, Beldi Pál várába. 1674. november 30-án indultak el Kolozsvárról s aznap estére Iklódra érkeztek, s ott haltak. Nemes Jánosnak több levele maradt fenn e napokból s maga is melankolikus hangulatban írja, hogy Bánffy uram bús sóhajtasok közt tekintett Bonczida felé, hol ő fényes főúri életet élt, hová kevés idő előtt fogva vitte az erdőben vadászat közben elfogott gróf Csáky Lászlót, s hová most neki bélnie sem lett volna szabad. Fényes terméit és csarnokait sohasem is fogja látni többé. A bethleni vár valamelyik komor termében három hét múlva már fejét vette valami leitatott cigány hóhér, reszketve emelvén bárdját Bonczida büszke urára.

A közvélemény ajkán fenn maradt hagyományok azonban nem tartották őt halála méltónak s így az ő kiontott vére nem terjesztett gyalázatot családjára, sőt mintha még glorifikálta volna, mert az erdélyi nép szemében Bonczida birtokosai, a Bánffyak, mindig olyanok voltak, mintha ők is a fejedelmi családok közé tartoznának.

D—k Farkas.

MÁRIA MAGYAR KIRÁLYNÉ SZOBRA EGY OLASZ MŰVÉSZTŐL.

Párisban közelébb egy díszmű jelent meg, mely a XVI. század két olasz művészenek Leone Leoninak és fiának Leoni, Pompeonak művészi tevékenységével foglalkozik, gazdag képes mellékletek kíséretében. Bennünket is érdekelhet e munka, mert a két művész több magyar fejedelemszöszny vonásait is megörökítette.

Az «Archeologiai Értesítő», e jeles szaklap, legutóbbi számában Luboczi Zsigmond bővebben foglalkozik Leone Leoni magyar vonatkozású műveivel, s dolgozatából érdekesnek találunk átvenni egy részletet, s bemutatni L. Leoni két művét, melyek a Mohácsnál elvesztett II. Lajos király özveggyét, Mária királynét ábrázolják; egyik álló szobor alakjában, a másik pedig egy érmen. Mindkettő a madridi El Prado muzeumban őriztetik.

Leone Leoni 1500-ban, vagy 1509-ben Arezoban született, s a legkitünőbb mesterek mellett fejlesztette tehetségét. 1539-ben halt meg Milanóban. Sok előkelő s nagy befolyású pártfogója akadt, s V. Károlynak és II. Fülöpnek is udvari szobrásza, éremvésze és aranyművese lett. Brüsszelben is lakott, hol abban az időben az özvegy magyar királyné tartózkodott. Itt időzéséről Granvelle, arrasi érsek több levele maradt fent, s úgy ezek, mint egyéb levelezések Leoni nem egy művének keletkezéséről nyújtanak fölvilágosítást. Mária királyné életnagyságú bronzszobrát 1553-ban készítette el. A szobor állva ábrázolja Máriát, özvegyi öltözetben, kezében imakönyvet tartva; fölöttéje szalagjai magyar módra hátra vannak kötve, vállain előre vetve, úgy, hogy úgy látszik, mintha stóla volna nyakán. Az állványon alúl: (Leo p(ater) Pompeus (filius) aret(ini) f(ecerunt) 1554. LEO. P. POMPE. F. AR. ET. F. 1564, elől pedig a szélén nagyobb betűkkel: MARIA AVSTRIA REGINA LUDAVICI VNGARIAE REGIS.

A szobrot, mint a levelezésből látjuk, 1553-ban

Milanóban öntötték és 1556-ban Landriába vitték, és a művész fia, Pompeo Leoni végezte be teljesen, jóval későbbben. Madridban Bernudes spanyol historikus idejében e szobor a San Pablo de Buen-Retiro kertben egy ház homlokzatát díszítette, párja II. Fülöp szobra volt; átellenben

MÁRIA, II. LAJOS ÖZVEGGE. Bronzszobor Leone Leonitól az El Prado muzeumban Madridban.

pedig V. Károly szobra állott, úgy előlálta, a hogy lábával letiporja a személyesített düh alakját.

E szoborra nézve Pompeo Leoni leltárában, melyet márcz. 12-én 1582-ben készített Madridban levő műhelyéről, az alkalomból, hogy atyjához Milanóba utazott, a következőket találjuk:

MÁRIA KIRÁLYNÉ, II. LAJOS NEJE.

«Item egy bronzszobor Mária királyné ő felségét ábrázolja, életnagyságú, özvegyi ruhában, magyar módra öltözve. Sertetlen, és jól kezelve.» Valószínűleg ugyanerről szólnak az 1608 jan. 15-iki leltárban «Mária magyar királynének egy természetnagyságú nagyobb szobra özvegyeségből; bronzból, keresztbe tett kezekkel, nya-

kán stóla, mely lábáig leér, a bronztalpazat falatra van helyezve.» Leoni még egy másik szobrot is készített a királynéről; ez mellszobor és másülönben az álló szobor mása. Szintén megvan Madridban. A mellszoborról az 1582-iki leltárban e feljegyzést találjuk: «Item Mária királyné mellszobora márványból, magyar ruhában, özvegyi öltözetben, talpazaton. Egy darab márványból sertetlen, jól kezelve.» Az 1608-iki leltár következtében említi: «Mária magyar királyné mellképe, özvegyesége idejéből, fehér márványból, felöltözve, stólaival nyakán. Földomborúan dolgozott talpazat. 200 aranyra van becsülve.»

A mellszobor hasonmását őrzik a bécsi gyűjteményben, ez utóbbit csak a talpazat és a fölirat más. Háromsoros fölirata tojásdad keretbe véve így szól: D. MAR HVNG REG. Ugyan-e a mellszobor, mikép a levelezésből tudjuk, Granvelle érsek számára is elkészítette; valószínű, hogy ez az el-pradoi példány.

Az özvegy magyar királynét több Pompeo is megörökítette azon nagyszertű családi sírosorban, melyet a San Lorenzo del Escorial főkapitányában fölláttatott. Itt terdelpelnek aranyozott bronzból öntve V. Károly, mellette hitvese, Izabella császárné, Károly háta mögött leánya, Miksa császár felesége és valamivel lejjebb a császár két nővére, Eleonora, a francia királyné és Mária, a magyar királyné.

Leone számos emlékérméi között csak egyet ismerünk, mely az özvegy magyar királynét ábrázolja. A fiatal királyné mellképe félíg oldalt áll, arca balra tekint; testén diszes brokátzösvetű bő újú ruha, mely a XVI. század divata szerint negyszögletes kivágott, mellét és nyakát sűrű redőzött ing födi, nyakán háromsoros lánc, melynek két sora mellére is hull alá, drágaköves csüngővel; haját gyönggyel gazdagon kivarrott fejkötő födi és fején jellemző bársony sapka, melynek hátsó lehulló karimája ugyanoly csillagos díszekkel van élénkítve, a minők a sapka felső puha részeit is ékítik. Körirata: MARIA HVN BOH REG MDXXI azaz: Maria Hungariae Bohemiae Regina 1521.

A nemzeti múzeum még 1881-ben megszerezte e fényes emlékérem egyik másolatát a híres h. Montenuovo-féle gyűjteményből, más példányt bíráth György ur Budapestén, de még akkor nem ismerték a szép mű mesterét.

Most Leoni levelezéséből többet is tudunk, mint a pusztá tény, hogy ő készítette. Levelezéséből látjuk, hogy az olasz mester az özvegy királyné fiatalkori (német mesterektől származó) arcképeit emlékérméit használta föl és ez megfejté előttünk, miért hasonlít az olasz mester műve annyira Mária ismert német portraitére. Miért volt a mester kénytelen e mintákat oly híven utánozni, könnyen megértjük, ha meggondoljuk, hogy a mester csak 1549-ben ismerkedett meg Máriával, a ki akkor már régen özvegy asszony volt és negyvenéves éves lévén, túl volt első fiatalágán. A művész tehát, ha nem akart tisztán képzelmű arcképet teremteni, kénytelen volt a királyné fiatalkori arcképeit után dolgozni.

NIHILISTA-ÜLDÖZÉSEK SZENT-PÉTERVÁRTT.

A legújabb merényletek következtében Szt. Pétervárt megint teljes erélyvel indult meg a a hajtsza a nihilistákra. A márczius 13-iki merénylet egyik részeseinek növényéről igen sok robbantó szert és egy esomó gyanu papirt találtak; két nő, egy tőbornok és egy orvos neje, kik már 1881-ben a cázr meggyilkolásakor is gyanuban állottak, jelenleg is be vannak keveredve a nihilista üzemlebbe s a Kaukázusban állítólag több mint száz katonatisztet fogtak el ily gyanu alapján és felettök Dundouk Korszakov herceg elnöke alatt Tifliszben hadi törvényszék fog itélni. Vezérok állítólag egy öreg tiszt, ki már 35 éve szolgál és kinek melle tele van érdemrendekkel. Charkov, Kiev, Varsó, Odessa, Moszkva és más városokban hír szerint szintén sok nihilistát fogtak el.

Az egyik kép, melyet most bemutatunk, egy ily gyanuba kevert és a rendőrség elé vitt egyén személyazonossága vizsgálatának jelenetét ábrázolja. Egész sereg házimester, a rendőrség közegei és megbízottai, mind behívtak, hogy a foglyot, ki megkötözve és őrizet alatt egy széken áll, megnézzék és személyazonosságáról tanúságot tegyenek.

Második képünk egy nihilista telep felfedezését ábrázolja Sz. Pétervárt, a Puskarszéka-utczában. A rendőrség e telep felfedezése által igen nevezetes fogást tett, most egy titkos nyomdát s a robbanó készülékek gyárát is megtalálta itt. A felfedezés színhelyén az itt talált nyomok következtében több mint 50 személyt fogtak el. A részleteket, valamint az elfogottak után kiderült adatokat azonban a rendőrség nagy titokban tartja s így nem lehet tudni, mily hatásos lesz e hatalmas fogás a nihilisták működésének megbénítására.

ELSÜLYEDT KINCSEK.

Nincsen hegyvidék, hol a rege egy-egy nagyobb rejtett kincsről ne tudna valamit; Dárius és Deczebel kincseit nálunk is sokan keresték már. Épen így vannak a tengerpartok lakói, kik őseitől hallották a nemzedékekről nemzedékekre terjedő hirt, hogy a tenger mélyében mérhetetlen kincsek hevernek. Mindkét állításnak van bizonyos alapja. Így csak nem régtörtént, hogy egyik Kanári sziget mellől 900,000 forintot halásztak ki spanyol aranytálakokban. Két évvel ezelőtt ugyanis hajótörést szenvedett itt a «XII. Alfonzo» nevű gőzös, melyen egy millió forint volt. A hajó és szállítmány biztosított lévén, a biztosító-társaságnak ezt az összeget is ki kellett fizetnie. Nehány hónappal ezelőtt egyes búvárokat küldött ki e helyre, kik a hajótörést egy tengeralatti zátonyon megtalálták s 9 ládat hoztak fel, melyek mindegyikében 100,000 forint volt, a tizediket nem találták meg.

A felfedezések korában Spanyolország több századon át uralkodó tengeri hatalom volt s minden módon igyekezett azon, hogy az Amerikából jövő kincsek kikötőibe jussanak. 1526-ban rendeletet adott ki, hogy Amerikába csak áprilisban és szeptemberben menő hajókon lehet menni, 100,000 forint büntetés terhe alatt. A kivándorlóknak többek közt nejtől irásbeli beleegyezést kellett hozni s 17,000 forintot zálogul letenni, hogy három év múlva visszatér. Az utazás meglehetősen veszélyes volt, mivel a hajók aránylag kicsinyek voltak, 1500 tonnányinál kisebbek s oly nehézkesek, hogy egy hajó négyszer is alig tehetette meg a nagy tengeri utat. A hajók elűsülésére ezért gyakori volt. 1502-ben egy 30 hajóból álló spanyol csoportból 25 süllyedt el. Nagy viharok alkalmával több száz hajó pusztult el s mindezekben nagy mennyiségű kincs volt; spanyol írók állítják, hogy csak a csempészett arany értéke évenként közel volt egy millióhoz. Linschoten hollandi utazó elbeszélése szerint az Indiából jövő legkisebb értékű portugál hajón is 7 millió forint volt. 1580-ban Philips angol állítása szerint 37 spanyol hajó ment Mexikóba Spanyolorszába s mindegyik hajó annyira tele volt arany-ezüsttel, gyönggyel s fűszerekkel, hogy a legénység megtámadatás esetén nem is tudta volna magát védelmezni. Ezek a hajók szerencsésen eljutottak hazájokba, azonban mennyi hasonló pusztulhatott el?

Erzsébet angol királynő mellékesen kalózkodással is foglalkozott, részese volt Raleigh cumberlandi herceg s más nagy kalóznak s ez az üzlet jelentékeny hasznót biztosított számára. 1592-ben egy portugáli hajó elfogásából hivatalos adat szerint részére 80,000 forint jutott. 1589 szeptember havában több, angolok által üldözött spanyol hajó süllyedt el az Azori szigeteken, s a vesztésük körülbelül 150 milliót tett. Ugyanabban az évben egy angol hajó elfogott egy spanyol fregattát, mely meggyuladt és elégett; vele 90 millió forint süllyedt el. Delmár beszéli, a «Nemes fémek története» című művében, hogy 1492 és 1600 között Amerikából körülbelül 1000 millió forint értékű nemes fém szállítottatott Európába, ezek egy harmada azonban valószínűleg elszüllyedt az oceánba. Az ily elszüllyedt kincsek régebben egyáltalán képtelenek voltak megmennteni. Mai nap is ritkán sikerül. New-Yorkban a múlt évtizedben részvénytársaság alakult, hogy Kidd kalózkapitány mesés hírad kincseit kuttassa ki, azonban eredmény nem volt.

Magyarország térképének új kiadása jelent meg az Eggenberger-féle (Hoffmann és Molnár) könyvkereskedésben, melynek világos és szabatos rajza, tiszta nyomása, olvashatósága s hiteles adatai mind megannyi előnye. A terjedelmes földabroszból két-féle kiadás van; az egyik a hegységek rajzával, a másik a közigazgatási beosztás szerint, külön színekkel. A közigazgatási beosztás különben mind a két-féle kiadásban megvan, s a különbség az, hogy a melyiken a hegységek rajza elmaradt, tisztábban olvasható. Homolka József m. kir. térképész végezte a fáradságos művet igen pontosan, s a térképet az állami nyomda állította ki oly korrekttül, hogy hasonló külföldi munkák mellett is a legnagyobb dícsérettel említhetni. A folyók, vizek rajza egészen teljes, a helységeket közigazgatási jelentőségeik és lakóik száma szerint pontosan megkülönbözteti, az összes hazai furdókat megjelöli, a közlekedési vonalak (vasutak, országutak, megyei utak, révek, stb.) közül valamennyi jelentősebbet mutatja, közigazgatási beosztás a legújabb állapotokat tünteti föl, táblázati szigorú kritikával megállapított adatokat tartalmaznak, névrisz hazánkban kizáróan magyaros, s a szomszéd országokban pedig az ott dívó helyesírás szerint készült. Nagyságára a térkép 110 cm. hosszu

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

László Károly lapunkban ismertette s a Franklin-társulat kiadásában e napokban megjelent «Naplótérdekkeit a magyar emigrációból» Turiban élő nagy

hazánkfiának, Kossuth Lajosnak óhajtván ajánlani, e végből előleges beleegyezésért hozzá fordult. Kossuth egy Lászlóhoz intézett szívélyes levélben adta meg a kért beleegyezést s olvasónk bizonyosan örömmel fogják venni, hogy Magyarországot jól kormányozzának s a magyar emigráció fejének e szép elismerésről szóló levelét ez alkalommal hű hasonmásban fentebb bemutatjuk.

Balassa Bálint, történeti regény, írta P. Szathmáry Károly. (Egyetemes regénytár, II. évfolyam, 12-ik kötet, Budapest, Singer és Wolfner kiadása.) Termékeny regényírónk, ki tárgyait mindenkor az eseményekben oly gazdag és drámailag változatos magyar történelemben keresi, ezuttal kétszeres értelembe történelmi regényt írt, a mennyiben nemcsak történelmi szintéren játszanak a benne elbeszelt események, de hőse egyszerűsággal irodalomtörténetünknek egyik legkiválóbb és legrokonzenesebb alakja: az első Balassa Bálint, a 16-ik század végének kitünő lantosa, kinek élete annyira valóságos regény, annyira tele van szerelmi és harci kalandokkal, fordulataiban annyira gazdag és meglepő, befejezésében annyira tragikus, és minden részletében annyira alkalmas a lélektani fejtegetésekre. P. Szathmáry Károly szerencsés tapintattal választá legújabb műve hőseit az ékeszavru lantost, ki annyit szeretett és annyit szenvedett. Nemcsak a hős egyénisége és viselkedésai, de hazánk akkori állapota, egyrészt a bécsi udvartól való függés, másrészt a török hó-doltság s hozzá még az erdélyi zavarok is bőszesége anyagot nyújtanak, hogy a regény, elejétől fogva végig, akár korrajzi szempontból (mert szerzőnk a végvárakban, nemesi kastélyokban, a bécsi udvarban és az erdélyi fejedelem környezetében folyó életet egyiránt elevenen festi), akár egyszerűen csak a mese szempontjából tekintve, folyvást érdekes maradjon. Ára csinos piros vászonkötésben 50 kr.

Az én kis világom, rajzok, írta Bogdánovics György, bevezetéssel ellátta Mikszáth Kálmán, ki az előszóban el is árulja, hogy a szerző Bekics Gusztáv országgyűlési képviselő neje, született Bogdánovics Krisztina asszony, a ki már régebben — s mint a könyv tanúsítja — hivatással foglalkozott az irodalommal. Husz kisebb, vegyes tárgyú rajzot egyesít magában a kötet. Jellemző, kisebb elbeszélések, szatirikus vagy falusi rajz, elmélkedés, stb. tárgyai ezeknek, folyékonyan, csinosan írv. Téli Vilmos kiadásában jelent meg, s ára 1 frt.

Olaszthoni utazásunk emléke című olasz kiállítású kötet jelent meg Kassán; írta dr. Kleckner Alajos. A 272 oldalra terjedő kötetben szerző a baráta társaságában tett olaszországi utját írja le, Venczét, Rómát, hol három napot töltött, Nápolyt, Florenczét és Triestet s mindenütt felsorolja a látmányokat. A szerző főlegyelem, nagyon természetesen, az olasz föld műkinései felé fordul, s nemcsak énk érdeklődést, hanem érzéket is tanúsít azok iránt. A kik Olaszországban utaznak, azok számára sok utbaigazítást és figyelmeztetést nyújt a könyv, mely 1 frt 80 kr-ért megrendelhető Kocsányi és Vitéz kassai könyvkereskedésben.

Magyarország térképének új kiadása jelent meg az Eggenberger-féle (Hoffmann és Molnár) könyvkereskedésben, melynek világos és szabatos rajza, tiszta nyomása, olvashatósága s hiteles adatai mind megannyi előnye. A terjedelmes földabroszból két-féle kiadás van; az egyik a hegységek rajzával, a másik a közigazgatási beosztás szerint, külön színekkel. A közigazgatási beosztás különben mind a két-féle kiadásban megvan, s a különbség az, hogy a melyiken a hegységek rajza elmaradt, tisztábban olvasható. Homolka József m. kir. térképész végezte a fáradságos művet igen pontosan, s a térképet az állami nyomda állította ki oly korrekttül, hogy hasonló külföldi munkák mellett is a legnagyobb dícsérettel említhetni. A folyók, vizek rajza egészen teljes, a helységeket közigazgatási jelentőségeik és lakóik száma szerint pontosan megkülönbözteti, az összes hazai furdókat megjelöli, a közlekedési vonalak (vasutak, országutak, megyei utak, révek, stb.) közül valamennyi jelentősebbet mutatja, közigazgatási beosztás a legújabb állapotokat tünteti föl, táblázati szigorú kritikával megállapított adatokat tartalmaznak, névrisz hazánkban kizáróan magyaros, s a szomszéd országokban pedig az ott dívó helyesírás szerint készült. Nagyságára a térkép 110 cm. hosszu

és 75 cm. magas s 9 kilométer 1 centiméter nagyságban van visszadva. A térkép készítésénél résztint a bécsi katonai földrajzi intézet, részint a statisztikai hivatalok adatai használtak és az alkalmazott jelek segítségével nemcsak a községek népessége, hanem a kerületek nagysága is felismerhető. Nemesak iskolákban, irodákban alkalmas, hanem utazásoknál is. Ára vászonra huzva, könyvalakban összehajtható formában és tokban 4 frt 50 kr; szintén vászonra huzva és léccze szegve ugyanannyi.

Magyarország helységnevtára, szerkesztette Dvorzák János. A munka két kötetből áll. Az első kötet, mely az ország részletes helység nevtárát adja, már korábban megjelent; a második kötet pedig hazánk társadalmi alakulatának képét, vagyis földrajzi, népességi, nemzeti, közigazgatási, felekezeti, tanügyi, közgazdasági stb. viszonyait tünteti fel. Ezt követi a betűrendes rész az ország összes községe, puszta, telepei nevének felsorolásával s az utolsó posta, vasút stb. állomás kitüntetésével. A két testes kötet árát 10 frt s megrendelhető a «Havi füzetek» kiadó-hivatalában, Budapest, II. Donáti-utca 3 sz.

Folyóiratok. Az *Archaeologiai Értesítő,* az orsz. régészeti társulat és a tud. akadémia archaeologiai bizottságának folyóiratából, Hampel József szerkesztő az áprilisi füzetet is gazdag és érdekes tartalommal állította ki. A szakemberek kívül a nagy közönség is érdeklődve olvashatja, mert közművelődésünkre, műtörténelmünkre nézve sok és alapos tájékoztatást szolgáltat. Mindjárt első cikke «Egy fejezet hazai ötvösségünk történetéből.» Hampel József tollából a magyar középkori sodrony-zománcokkal foglalkozva, kimutatja, hogy ez magyar specialitása volt az ötvösöknek; a mi ilyen művek fennmaradtak, többnyire hazánkban találjuk, s a kisebb számról, mely külföldön van, ki lehet mutatni — akár a zománcos díszítés motívumaival, akár egyéb adatokkal — hogy fölünk jutottak külföldre. Frölich Róbert folytatja a bécsi római sáncok ismertetését. Dr. Frimmel, bécsi archaeologus, nemzeti muzeumunk egy középkori bronz tájját írja le, Lubóczy Zsigmond pedig Leon olasz művész magyar érkező szobrászati műveit ismerteti meg, melyről más helyen bővebben is szólunk. Következnek aztán az újabb leletekről, irodalmi művekről szóló közlemények. Mindezekhez számos illusztráció járul. A jeles folyóirat egy füzetének ára 1 frt. 20 kr. — A *Természettudományi Közöny* áprilisi füzetében Schmidt Sándor «A magyar tudományról» szólván, azt az óhaját fejezi ki, hogy tudósaink érthetőbben, magyárosabban írjanak, legyenek tekintettel arra, hogy a nép nyelve szellemében használják a műkifejezéseket. Dr. Weinek László befejezi «Kerguelen sziget» leírását, s aztán az apróbb közlemények gazdag sorozata következik. — A *Századok* áprilisi füzetében B. Radvánszky Béla a XVII.—XVII. századbeli magyar családok foglalkozásáról, időtöltéséről, játékaikról ír; Torma Károly a gr. Bethlen-család levéltára hirtől a nagy felületet; Komáromy András folytatja a Thurzó Máriáról s a költő Beniczky Péterrel megkezdett dolgozatát, stb. A *Philologiai Közöny* áprilisi számban Pinkovics Gábor közérdekű irodalomtörténeti adatot közöl, bemutatva egy szerb munkát, melynek címe «Spomen Milice» (Milicea emlékeztető). Nem más ez, mint Kármán «Fanni hagyományai»-nak fordítása, itt-ott változtatásokkal, a mi azonban nem válik javára. A fordító pedig senki más, mint a régi jó Vitkovics. Eddig nem volt ismeretes, hogy lefordította szerb nyelvre Kármán jeles elbeszélést. De a szerző nevére is sincs említés a fordításban. — A *Függetlenség* irodalomtörténeti közöny új füzetében Erdélyi Pál méltatja Dayka Gábor költészetét, Vachott Sándorral folytatja emlékezését, Takács Sándor a Peczeli József «Mindenes gyűjteményét» ismerteti; Csaplár Benedek újabb adatokat közöl Révairól, dr. Váli Béla pedig Kathy Lajosról. — A *Hazánk* történelmi közönyben Gyalokay Lajos leírja utolsó találkozását Petőfivel, a segesvári csata előtt; ezenkívül Szilágyi Istvántól, Hóke Lajostól, Iványi Istvántól, Lehoczky Tivadartól, stb. olvashatók még történelmi közlemények.

Orosháza cím alatt helyismertetés jelent meg Veres József orosházi evang. lelkesítő és az orosházi kerület országgyűlési képviselőjétől. Az evangélikus templom száz éves fennállása emlékére írta, de nemesak a vallásügyi adatokat gyűjtötte össze a könyvben, hanem általában mindent, a mi e nagy községre vonatkozik, melynek most 19,000 lakossága van, még pedig vagyonos lakosság, uig száz év előtt csak tanya volt. Leírja, hogy 1744-ben mint jötték ide a tolna megyei Zombárol az evangélikus családok, mert az ottani földesur, Dóri Ádám nem engedte meg nekik vallásuk szabad gyakorlását. Az egykori Orosháza (Oroszgyház, Orosháza) elpusztult a török uralom alatt, s a mostani virágzó község helyén csak egy kőtető volt. Az üldözötté vált alapítók utóthont s kitartó szorgalommal, takarékoskossággal, új erkölcsökkel vetették meg a község alapját. Tévés felfogás, hogy németek vagy tótok lettek volna az alapítók. Mind dunántúli magyar családok voltak, kitűnik a települők névsorából, mely évről-évre gyarapszik, de mindig csak magyarssággal. Hatvan családból áll az első gyarmat. Leírja Orosháza fejlődés-

EGY NIHLISTA MYOMDA FÜLFEDEZTETÉSE SZENT-PÉTERVÁRTT.

sét, egyházi, iskolai dolgait s bemutatja a jelenlegi Orosházát is, mely életrealitásáról, szorgalmáról országsszerre ismeretes és gyarapszik is egyre. A könyv a különböző eljárások csoportos arcképét, a város egyes helyeinek képét, papjainak arcképét is bemutatja. A könyv és a képek szintén orosházi termék, Veres Lajos nyomdájából, s ára 1 frt.

A «Pedagogiai Plutarch»-ból, Orbók Mór vállalatából, megjelent a 11—13-dik (hármás) füzet, mely a második kötet három első füzetét képezi. Legelső cikke Hunfalvy János tudósunknak két ívre terjedő életrajza, melyet Kozma Gyula írt meg. Ugyane füzetben találjuk Békegy Imre budapesti és Réthi Lajos hunyadmegyei jeles tanfelügyelők arcképeit és életrajzait; egyiket dr. Zsengery Samu, másikat Hetey Gyábor tollából. A harmas füzetet Arvai József, Vajdady József és Milde Vince arcképei s életrajzai egészítik ki. Kapható két a vállalat első kötete is, melynek ára füze 2 frt, díszkötésben 2 frt 80 kr. Az új kötet öt füzetére 1 frt, 10 füzetre 2 frt az előfizetés, s megrendelhető Pozsonyban Drottleff Rezsónél. A vállalatot a közoktatásügyi miniszter a hazai népoktatási intézetek figyelmébe ajánlotta.

Történelmi tankönyv. Dr. Török István, a kolozsvári ev. ref. kollégium igazgatója, «Magyarország történelme» című könyve, mely a középiskolák alsó osztályai és polgári iskolák számára van írva, második javított kiadásban jelent meg.

A jelen kiadás ki van egészítve Helmar történelmi térképével, mely nagyban emeli a könyv becsét. Dr. Török István könyve különben is igen hasznavehető. Hazai történetünk tömören, hazafias szellemben, jó magyar stílusban tárgyalja. Történetünkben éppen azok a mozzanatok vannak leginkább kiemelve, a melyekből a fiatal szívek a hazafias érzelmeket magukba szívhatják; a mult eseményei könnyen érthető modorban rendszeres egymásutánban vannak benne tárgyalva, s végül röviden, a mint egy ily könyvben szükséges, ismerteti a magyar alkotmányt. A hasznos iskolai könyv ára 80 kr, s megrendelhető a szerzőnél Kolozsvárt B. Farkas-utca 17. sz. a.

Egy reporter legújabb felfedezései Budapesten. Irtá Liptai Kornél, ki e kötetben a hírlapokban megjelent közleményeit gyűjtötte össze. Egyik része külföldi lapoknak ránk vonatkozó nyilatkozata; a másik egy-egy aktuális kérdést érint (Jánszky-ügy), a harmadik pedig az írónak kiválóbb embereknél tett látogatásait (Veresegyház, Lassalle, Stein báró, Ujfalvy) adja elő a folytatást beszélgetésekkel. Tarka lapok elég elevenséggel írva. Kapható Robiczek Zsigmond könyvkereskedése után 1 frtért.

Könyvjegyzék. Révai Leó könyvkereskedése a könyvbarátokra és könyvtárakra nézve igen érdekes katalógust adott ki, melyben a nála található régi magyar könyvek, vagy magyar vonatkozású nyomtatványok sorolják föl, összesen 1797. A gazdag gyűjteménynek egy unikumot is találunk, melyet a magyar irodalomtörténet eddigéig csak cziméről ismert. Ez Borsáti P. Ferenc: «Változásai az Néhai Tekintetes és Nagyságos boldog emlékeztető Rákóczi Sigmundnak stb. Nyomatottatott Szeenci Kertész Ábrahám által 1656. esztendőben.» A verses munkából pár lap hiányzik. Továbbá érdekes magyar önyomatványok vannak a jegyzékben, köztük Káldi, Károli és Szeenci Molnár Albert bibliája, Beithe, Comáromi Csipkés Gy., Geleji Katona, Matkó István, Pázmány Péter, Telegdi Miklós művei, Pápai Páris Ferenc Pax corporisa stb. A könyvjegyzéket Révai Leó

könyvkereskedése díj nélkül megküldi a ki e végezt íri neki.

Zeneművek. Táborzsky és Parsch kiadásában Allaga Gézától új zenemű jelent meg «Vilma-csárdás» czimben. Háromféle kiadás van belőle: nagy zenekarra vezérkönyv, ára 1 frt, — czigány zenekarra ára 80 kr és énekhangra, zongorára 60 kr. — Bécsben, Haslinger Károly kiadásában Angyal Armandtól jelent meg magyar zenemű, *Rhapsodie hongroise* czimben, zongorára. Ára 1 frt.

Közszeghy Károly bucsuja az operaszínházban e hó 17-én a közönség és a pályatársak legmelyebb részvéte mellett történt. Nagy közönség jelent meg, a mi most a ritkább esetek közé tartozik az opera színházban. Bucsuzólló Amber kedves dalművét, a «Fekete dominó»t választotta, melyben oly zamatos humorral játszotta és énekelte mindig Gil Perez barát szerepét. Ez operának két évized előtt rendkívüli hatása volt a nemzeti színházban. Főszerepében egy fiatal magyar énekesnő, *Markovics Ilka* aratta a tapsokat, vidor és bájos ábrázolásával, úde énekével. Mellette *Közszeghy* megjelenését várta a közönség. Soha el nem maradt, hogy a «Deo gratias» énekét ne ismételtették volna, és nevetve kísérték játékaik. Angela személyesítője korán eltűnt a színpadról, művésze teljességében lepte meg egy makacs rekedtség, s a magyar dalműben maig sincs pótolva helye. Most a távolból küldött táviratot *Közszeghynek*: «Utolsó föllépte alkalmából bucsúindóvözeletét küldi régi «fekete dominója»: *Kassai Zsigmondné, Markovics Ilka, Szirákon!*» Egy másik «fekete dominó», *Bartolucci Viktorin* mint «magyar menyecske» (jelenleg Pártos Béla budapesti műtőpítés neje) üdvözölte *Közszeghyt*. Sokan lentünk már a színpadról, kikkel *Közszeghy* együtt fáradozott. Az ő működéséhez a magyar opera egész történeté hozzá fűződik.

A földszített színpadon hat óra után gyülekeztek az opera és nemzeti színház tagjai. Egymás után hoztak a színpadra szebbnél szebb koszorukat. Az előadás előtt megjelent az intendáns és az éljenzéssel fogadott veterán énekeshez rövid bucsú-szózatot intézett. Majd a pályatársak nevében *Hajós*, továbbá egy kardalnok és *Ujházy* bucsuztak tőle. Az ünnepelt meghatottan mondott köszöntést, szavai zokogással fultak. A közönség pedig folytonos tapsaival tette talán nehezebbé, de minden esetre kevésbbé fájdalmas az érdemes veteránnak a választ. Mikor megjelent a színpadon, perczeik nem juthatott szóhoz a tapstól. A zenekarból pedig tíz pompás habérkoszorut nyújtattak föl neki. A második felvonás után fölgördült a függöny, s a bucsuzó művész Erkel Sándor igazgató s Káldy Gyula rendező közt jelent meg, köröttük az operaház személyzete csoportosult s fehérbé öltözött énekesnők tartottak tizenkét babérkoszorut. A közönség háromszor is látni kívánta a képet. Mikor a függöny harmadszor is fölgördült, előlépett *Közszeghy Károly* s meghatva mondott bucsút, köszöntet a közönségnek és sajtónak, kérve a közönséget, «tartsa meg továbbra is jó emlékezetben az öreg *Közszeghyt*». Még egyszer fölhangzott a tapsvihár és véget ért a megható jelenet.

A nemzeti színházban *Fekely Miklós* ápril 28-án bucsuzik el a közönségtől. A magyar színészegyesület, melynek a jubiláló művész alakulása óta egyik

EGY NIHLISTA SZEMÉLY AZONOSSÁGÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA SZENT-PÉTERVÁRTT.

főtámasza és buzgó alelnöke, az igazgatótanács képviseletében szintén csatlakozni fog az ünnepélyhez.

A népszínházban e hó 15-én Planquette-nek, a «Kornevillei harangok» és «Rip van Winkle» szerzőjének új operetteje került színpadra *Komédiás hercegnő* czim alatt. Nem oly tartalmas termék, mint a két másik, de jó élvevítője egy-egy szezonnjátékrendjének, kellemes zenével, mulatságos szöveggel és eleven előadásban.

A mesében a főelem az, hogy az alakok árnrhákba öltözködnek. Bellegarde herceg (Vidor) és Nogarét vicomte (Benedek) az udvartól valami csinyért félre húzódnak, s mivel unatkoznak, korcsmát nyitnak s árnrubának kalandok után járnak. Mercuro hercegné (Pálmai Ilka) ki színésznőből lett hercegné és barát-nője, Clarisse (Ligeti Irma) is így tesznek; ők meg csapostársaknak állnak be a korcsmába. A második felvonásban aztán egész szabadságban megindul az alakoskodás és a helyzetek folyvást nevetgetők. A vig elem főbőse a közönség főbírája, a ki mindig udvarol, s mivel már az egész abszurd betűje után illeszthet egy-egy ideál-nevet, most az utolsó betűhöz, a Z-hez keres még valakit, bárki is legyen. Kassai nagy derültég közt személyesíti ez alakot. Pálmai Ilka három alakban játszik, jókedvűen, vidoran, és sokat foglalta a közönség.

A gr. Karácsonyi aranyok. Az akadémia Karácsonyi-pályázatán legutóbb ki nem adott aranyokra nézve ez ügyben kiküldött bizottság azt javasolta az akadémiának, hogy kétszáz arannyal *Csikgy Gergely* színművét, a «Proletárook»-at jutalmazza meg utólag, a másik kétszáz arannyal pedig *Beöthy Zsoltnak* a «*Tragikum*»-ról írt nagy munkáját tüntesse ki. Intézkedett a bizottság ama 200 aranyról is, mely a miatt maradt meg, hogy Greguss Ágost nem írhatta meg Shakspeare színműveinek magyarazatát. Erre nézve a bizottság javaslata az, hogy *Petz Vilmos* tanárt bízzák meg a *görög drámatudomány története* megírásával s ha e művet a bírálók ajánlani fogják, jutalmódja a megmaradt 200 arany legyen.

Ipolyi-kiállítás. Az orsz. képzőművészeti társulat és az iparművészeti társulat által rendezett Ipolyi-kiállítás vasárnap nyílt meg a műcsarnokban s a főváros műszerető közönsége érdeklődve nézi a gazdag gyűjteményt. A nagy emlékü főpap ritka becsű iparművészeti unikumai mellett ki van állítva Csáky-Pallavicini Zsigmondné szül. Orsini Izabella grófnő képgyűjteménye is.

A Csáky-Pallavicini képkiallítás 52 darabot foglal magában, a képek az Orsini család florenzi képtárából valók, fő érdekük az, hogy a nálunk nem igen ismert régibb mesterek műveivel nyílik alkalma megismerkedni a közönségnek. Ezek között előkelő helyet foglal el Botticelli bibliai tárgyú képe; Strozi, Albano, Allari, Publico, Bronzino művei. Az olasz iskolák mellett a németalföldi iskolát is néhány nagyrétekü képpel mutatja be. Az Ipolyi-kiállítás nagy részét egyházművészeti tárgyakból áll. Az elhunyt egyházgyagy hagyatékából az iparművészeti múzeum a legbecesebb kétszáz tárgyat állította ki, s a rendezésnél tekintettel voltak arra, hogy a kiállításban egyaránt képviselve legyenek a régiségek s azok a művészi utáztatok, melyeket Ipolyi azért készített

nagy áldozatok árán, hogy megmentse a kivesző magyar stílt s annak új lendületét adjon. A műipari régiségek között a 11. és 12-ik századból fennmaradt egyházi szerek, otyatartók, a rajnai zománcos páztorbot, melynek kivitele a 12-ik század stíljére vall, kötik le a műértők figyelmét. Ezenkívül érdekesek az ereklyetartók s a serlegek. A gobelinek gyűjteménye is ritka példányokkal díszeszkik. Különösen egy Krisztust a keresztján ábrázoló németalföldi eredetű, tizennegyedik századbeli nagy aranyu gobelin, továbbá az Antonius és Kleopatra köti le a műértők figyelmét. Török időkbeli származó perza szőnyegeket is találunk. A gyűjtemény jelentékeny része a különböző időkbeli származó zománc- és ékszművek, a selyem- és aranyhímzések. Külön terebben kiállították a *fojniczai casulát*, azt a misemondó ruhát, mely Mátyás királytól származott Boszniába, s melyet uralkodónk szerzett meg, hogy ezentúl a koronázásakor ez ereklyében mondja a primás a misét. (Ez érdekes ereklye rajzát lapunk 1886-iki 10-ik számában mutatuk be.)

KÖZINTEZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia e hó 18-iki ülését a harmadik osztály vette igénybe, többféle tárgyval.

Dr. Lengyel Béla legelőször is ásványvizek elemzéséről tett jelentést. Az ásványvizeket elemző intézet 1886-ban számos hazai gyógyfürőst vett pontos vizsgálat alá. Lengyel ezek közül most a Herkulesfürdő és a N.-Várud melletti Felix-fürdő forrásainak vegyelemzéséről szól, kiemelve e fürdők gyógyító erejét. *Hunfalvy János* pedig elismerő szavak kíséretében ismertette *Thirring Gusztáv* meteorologiai dolgozatát a kínai birodalom égáji viszonyairól, mert ebből a dolgozatról veszi a részletes adatokat először a tudomány világ. A kínai birodalom belső- és égáji viszonyai eddig ugyszólván teljesen ismeretlenek voltak. Újabb időben a kínai császári tengerészeti vámhivatal tisztviselői végeztek a birodalom különböző részeiben meteorologiai megfigyeléseket s ezek a vámhivatali jelentésben közöltettek. Ez adatokat dolgozta fel dr. *Thirring*. Dr. *König Gyula* a dinamika alapegyenleteinek jelentőségéről tartott előadást. *Szily Kálmán* a tudománytörténethez szolgáltatott adatot, bemutatván a nagy matematikus Bolyai Farkas fiának, Jánosnak, 1823. nov. 3-án Temesvárról atyjához intézett levelét, melyből kiderül, hogy apa és fia (a ki ekkor még 21 éves sem volt) már 1823-ban foglalkoztak az «Appendix»-ben közölt axiómák megjelítésével. Végül *Wartha Vincze* mutatta be *Szilasi Jakab* dolgozatát a Balaton vizének elemzéséről s *Asbóth K.*-nek a keményítő meghatározásáról szóló értekezését.

A tud. akadémia nagygyűlése május 10-iken, kedden kezdődik, az osztályok értekezletével. Ekkor mutatják be a pályamunkák hírlatát, az új pályázati kérdéseket és szavaznak az ajánlott tagok fölött; az első osztály pedig javaslatot tesz a nagy jutalom és Marczibányi-mellekjutalom odaítélésére iránt. — Május 11-én, szerdán nincs ülés. — Május 12-én az összes akadémia ülés. Tárgya: a nagy jutalom és Marczibányi-mellekjutalom odaítélése. Pályázatok eldöntése. Új pályakérdések kitűzése. Az osztályok tagajánlatainak bemutatása. Május 13-án egyegyes ülés. Tárgya: Szavazás az alapszabályok 16. §-ának megváltoztatása tárgyában. (A változtatás a levelező tagok számának megszorítását célozza.) Délután fél 6 órakor az akadémia ülése, melynek tárgya a tiszteleti, rendes, levelező és külföldi tagok választása. Május 14-iken, szombaton déli 12 órakor az igazgató-

tanács ülése. Május 15-iken, vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepi közülés. Fraknói Vilmos akadémiai főtitkár legutóbbi kelt levele szerint jeruzsálemi utjáról május hó közepéig nem érkezhetik vissza, minél fogva a nagygyűlésen is Gyulai Pál osztálytitkár fogja helyettesíteni.

A Petőfi-társaság e hó 17-iki felolvasó ülésén nagy közönség gyűlt össze.

*Silberstein Ottó*s Adolf tartotta székfoglaló értekezését ily czimben: «A magyar dráma elméletéhez», s azt fejtegette, hogy a magyar nemzet költészeté a drámában leggyöngébb. A magyar nemzeti történet, még nem talált megfelelő drámai íróra. Csak egy írónk volt, kitől a legnagyobbat várhattuk volna: *Katona József*. Mig lyránk és eposzunk világirodalmi színvonalra emelkedett, addig színirodalmunk a szűk, lokális társadalmi kereten nem ment túl. Ha minden nemzetet irodalma után kellene megítélni, ugy benntünk minden egyébként, csak tetterős népek nem tartanának. Talán abban rejlik oka, hogy a dráma legkésőbbi virága lévén a nemzeti fejlődésnek, mi még a legkésőbbi kort nem értük el. A tetszéssel fogadott értekezés után E. Kovács Gyula, a kolozsvári színház tagja, több költeményt olvasott fel «Elégiák szülőföldemről és ifjúságomról» czimmel. A harmadik felolvasó *Arányi Emil* volt *Jancsó Benedeknek* (vendég) «Byron Don Juanjáról» című munkájával; majd *Komócsy József* szavalta el *Szabó Endrének* («A koszoru» című humorisztikus költeményét.

A képzőművészeti társulat elhatározta, hogy tagjai számára a jövő évi műlapul *Zichy Mihály*nak «Az árva sorsa» című festményét sokszorosíttatja. E festményét a jeles művész a magyar gazdszónokok orsz. egyesületének nyerepménytárgyul készítette.

A választmány elhatározta továbbá, hogy a nyár folyamán néhány vidéki városban magyar művekből kiállítást fog rendezni. A javaslat szerint e kiállítások *Veszprémben, Szombathelyen és Győrött* valónak egymást követő sorrendben megtartandók. Az ősi kiállítás a műcsarnokban a folyó évben is október hó 1-től két sorozatban december 10-ig lesz. A választmány pályázatot hirdet a kiállításra: a közoktatásügyi miniszter által alapított két, egyenkint 500 frank belértékkel bíró aranyfremre; a társulat által kitűzött 600 frtos első és 400 frtos második művész díjra, végül a Ráth-féle alapítványból ez évre esedékes és történelmi vagy életképekre szóló 300 frtos díjra.

Az erdélyi közművelődési egylet a hozzá érkezett tömeges kérvények következtében szükségesnek tartotta segélyező működésének elveit részletesen kifejteni, hogy világosan megérthető legyen, mily irányban tartja lehetőnek a hathatós segélyt a már rendelkezésre álló eszközökhöz mérten.

Az összes kérvények szerint 22,219 frt 30 kr menne az 1887. évi teher, holott az egylet ez idő-szerint csak 9000 frtot fordíthat évenként segélyezésre. Sok teljesen magyar vidék is lévén a kérelmezők között, újabb hangoztatni kellett, hogy az egylet első sorban a megtámadott magyarorság ügyeinek védelmét célozza, s kitűzje a segélyezésre sürgősen utalt helyeket. E vonalon kívül a kért 22,000 frtnyi segélyből mintegy negyedről ezer forint esik. Ha a rendes és pártoló tagsági díjak buzással fizetnének be: 1888-ban a vagyongy gyarapodás oly jelentékeny né válhat, hogy újabb segélyt nyújthat. Jobb addig kevesebbet osztani, míg a rendes és pártoló tagságdíjak befizetése megnyugtató bizonyossággal nem történik, mint ezen még bizonytalan megjelölésekre számítva, oly feladatokat vállalni, melyeknek teljesítésére ha egy pár év múlva képtelen lenne az egylet, nemzeti kudarcot vallana, melynek felelőssége részben a közönségre, de részben az elhamarkodottságra hárulna súlyosan.

MI UJSÁG?

A királyné e hó 20-ikán este távozott el a Herkulesfürdőből, de csak néhány napra, hogy Mária Valéria főhercegnő születésnapján Ischlben lehessen. Ő felsége e hó 21-ikén reggel 7 óra után érkezett Budapestre s rövid reggelizés után tovább utazott Bécs felé. A királyné Bécsből ő felségével a királyval együtt folytatta tovább útját, Ischlbe, hová e hó 22-én délután érkeztek. A királyné Mária-Valéria főhercegnő társaságában április 26-án tért vissza Herkulesfürdőbe, hogy már 28-án fogadhassa Károly román király és Erzsébet román királyné látogatását.

Rudolf trónörökös e hó 27-én Berenczére érkezik, a hol gr. Festeticch Tszilén vendége lesz a dászatra.

József főherceg mint akadémikus. Sokaknak feltűnhetett, hogy a magyar tud. akadémia nyelv- és széptudományi osztályában *Szász Károly* lemondása következtében megüresedett tiszteleti tagságra egy ajánlat sem érkezett márczius végeig a főtitkári hivatalhoz. E jelenség oka — mint irodalmi körökben beszélék — abban rejlik, hogy az akadémia első osztá-

AU BON MARCHÉ

«Olcsó és szilárd kizsgálás» folytonos alapelve az **ARISTIDE BOUCICAUT** **NOUVEAUTES** **AU BON MARCHÉ** **PARIS.** Az «Au Bon Marché» cég alapítói, még a legelőnyösebb árak mellett is, csak jéles és hibátlan árut tart.

Van szerencsénk a tiszt. hölgyvilágot értesíteni, hogy a **nyári évadra új, képes katalógusunk** épen most jelent meg, és kívánatra mindenkinél díjmentesen megküldjük. Ujleti forgalmunk folytonos növekedése következtében összes **nyári újdonságaink választéka** gazdagabb, mint valaha: és fokozódnak az általunk nyújtott élvitáztatlan előnyök is, szintugy az árak olcsósága, valamint az árak jószágára nézve. Tudakozódásra küldünk bérmentve mintákat minden legújabb selyem-, bársony-, posztó-, gyapjú-, fantasztic- és nyomott kelméinkből, csipkék-, szalagok-, szőnyegek- és butorszővetekből, valamint albumokat, leírásokat és rajzokat a jónnan szerzett modelljeinkből, divatos öltözékekben, köpenyek-, öltöztűzők-, costumok-, fej- és hajdíszekben, szoknyák-, alsószoknyák-, reggeli ruhákban, fin- és leány-öltözékekben, férfi-ruhákban, fehérneműk- és szobkendőkben, harisnyafélék-, nap- és esernyőkben, kesztyűk- és nyakendőkben, virágok-, tollak-, uri, női és gyermek-lábbelikben, rövid árakban, párisi iparcsikkekben (Articles de Paris), utazási csikkekben, kárpitos-munkákban, butorokban, stb. **Au Bon Marché** kiténteti magát mint a legnagyobb és legjobb berendezett árukeresőt, és mint valamennyi idegen által fölkeresett látni való. — Az **Au Bon Marché** cég, mely épületeit folyton nagyobbitja, anélkül, hogy a t. közönség mindig emelkedő odaáramlásának eleget telenne, az elmúlt márczius havában nyitotta meg új épületeinek jelentékeny részét, és immár berendezés, raktárak és épületek tekintetében unicumot képez. — Más, igen jelentékeny pótlások már fogantatva vannak, és azok megnyitása a legközelebbi időben megtörténik. Emlekeztetni hozzuk, hogy Rajna melletti Kölnben történt szállítóháznak megnyitása képezt arra, hogy minden megrendelést 25 francról fölfelé — a but- gyémének és néhány katalógusunkban közelebb megjelölt czikk kivételével — egész Ausztriába, Magyarországra, valamint Németországra bérmentesen küldjük a legközelebbi vasúti, vagy postadállomásra. Csak a vasúti úton nem bérmentesen küldjük az előző által. — Az **Au Bon Marché** ház nem bír fiók-eladásokkal, se utazókkal, ügy-nökök- vagy egyéb képviselőkkel. Minden közvetítési ajánlat e szerint visszautasítandó. 3265

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK

4%-ot kamatozó nyereséyménykötvényei

100 frt névértékben. 1887-ben még két sorsolás: egyszer 100,000 forint és egyszer 50,000 forintos főnyeresémménytel s több melléknyeresémménytel.

Legközelebbi huzás folyó évi május hó 15-én.

Minden kötvény legalább 100 frttal visszafizetetik a minden kötvény, ha az a névértékkel már vissza is fizetett, vagy arra már nyeresémmény is esett, tovább is részt vesz a további nyeresémményhuzásokban, **ugy hogy egy kötvényre több ízben is eshet nyeresémmény.** A kötvények az állampénztáraknál óvadék s biztosíték gyanánt elfogadjatnak. **Napi árfolyamon kívül részletfizetésre is adjuk ezen kötvényeket, és pedig: 15 havi 7 frt 20 kr., 3 havi 6 frt 20 kr. Napi árfolyamon kívül részletfizetésre is adjuk ezen kötvényeket, és pedig: 15 havi 7 frt 20 kr., 3 havi 6 frt 20 kr.** Ily eladáskor a befizetés tartama alatt a nyeresémményjog a vevőé illeti, ellenben a folyó kamatok javunkra esnek s a bérleg s postadíjak a vevő által viselendők. 3257

Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank, Budapest, Dorottya-utca 6, (Wurm-udvar).

Brünni kelméket

nyári öltözetre

310 méteres szelvényekben minden szelvény 4 bécsi rőf 4.80 igen áram 7.00 frt 7.00 legújabb 10.50 legújabb. **valódi gyapjuból.** valamint kammarn és felsőkat kelméket, ugyintén utazó-plaidet, dják 4 és 6 frt-ért — szil- it az Olasz utazóplaidet a mell- lett a szilárd és jobbrinak is- mert postgizári raktár **SIEGEL-IMHOF** Brünnben, Ferdinandsgasse 24.

A BELGYÓGYÁSZAT TANKÖNYVE

ORVOSNOVENDÉKEK ÉS GYAKORLÓ ORVOSOK SZÁMÁRA

IRTA **Dr. PURJESZ ZSIGMOND**

a belgyógyászat egyetemi ny. r. tanára Kolozsvárt.

A SZÖVEG KÖZÉ NYOMOTT SZÁMOS ÁBRÁVAL.

Ára füzve 11 frt.

Magyarok. Minden szelvény 310 mtr. hosszú és 136 cm. szé- les, s így teljesen elegendő egy tökéletes férfi-öltözetre. A főnebbi czég ismeretes szilárd- sága és jelentékeny munkakép- sége kereskedik arról, hogy csak a legjobb áru, pontosan a válas- tott minta szerint, szállítatik. — Minden most igen sok ezideg- czég «brünni árak» köpenye alatt garázdálkodik, ezek ellenében a főnebbi czég mintákat küld ingyen és bérmentve. 3182

Üzletfelszámolás folytán

hatóságilag engedélyezett

végeladás.

Mindenemű szövétt, rövid és divatárut tetemesen leszállított legolcsóbb szabott árakon eladunk és figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy üzletünk felszámolása ritka alkalmat nyújt **legjobb minőségű** áruikkal legújantósbabb beszerzésére. Az üzleti berendezés szintén a legolcsóbban eladó. — Ünep és vasárnapokon az üzlet zárva marad. Kiténő tisztelettel

HAGER ÉS BUCSÁNYI

V., bécsi utca 10. szám.

A Dr. VASKOVITS-féle

Vizgyógyintézet

Budapesten, I., városmajor-utca 64. szám.

Gyógyeszközök: **Vizgyógymód, villamosítás és massage.** Jó eredménnyel kezeltek különösen a következő betegségek: **Általános alkati és vérbetegségek, mint sápkór és görvélykór; továbbá gerinczagi és idegbántalmak, gerincz- agy-sérülés, bénulások, görcsök, fájás, szédülés, gége- és tüdőhurut és egyéb mellbajok.** Idült gómorhurut, makacs bélrekedések. Csúsz és kusz- vény, valamint aranyeres bántalmak és különféle női bajok stb. — **A sváb- hegyi vizgyógyintézet május 15-én nyílik meg.** — Igen kellemes és díszes gyógyhely. Az intézetet és vizgyógymódot ismertető könyvecskét szívesen küld ingyen és bérmentve **az igazgatóság.**

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztrák tartom. számára Szelinski György es. k. egyet. könyvtárban Bécsben, I., Stefansplatz 6.

MAGYAR BÜNTETŐ ELJÁRÁS

KÉZIKÖNYVE.

IRTA **SZÉKÁCS FERENCZ**

a budapesti kir. törvényszék alelnöke.

Második, átdolgozott kiadás.

Ára füzve 1 frt 60 kr.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárban kapható — az osztr. tartományok számára **Szelinski György** es. kir. egyetemi könyvtárban Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.

IGAZSÁGÜGYI RENDELETEK.

A m. kir. kormány által kibocsájtott törvénykezési rendeleteknek

GYŰJTEMÉNYE.

Betűrendes tárgymutatóval ellátva.

Bíróságok, ügyvédek stb. használatára.

1875—84. évi folyamok.

Ára egy vászonkötetbe kötve 4 frt.

Az 1885 és 1886-iki évi folyam külön, füzve 60 kr.

18-DIK SZÁM. 1887. BUDAPEST, MÁJUS I. XXXIV. ÉVFOLYAM.

Előfizetők feltételei: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **egész évre 12 frt** POLITIKAI ÚJDONSÁGOK együtt: **1 féltévre — 6 *** Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** **egész évre 8 frt** **1 féltévre — 4 *** Csupán a **POLITIKAI ÚJDONSÁGOK:** **egész évre 6 frt** **1 féltévre — 3 *** Kétfoldi előfizetőkhez a postailag megfizetett utólagos viselől is csatlakodó

KÉT OLASZ MINISZTER.

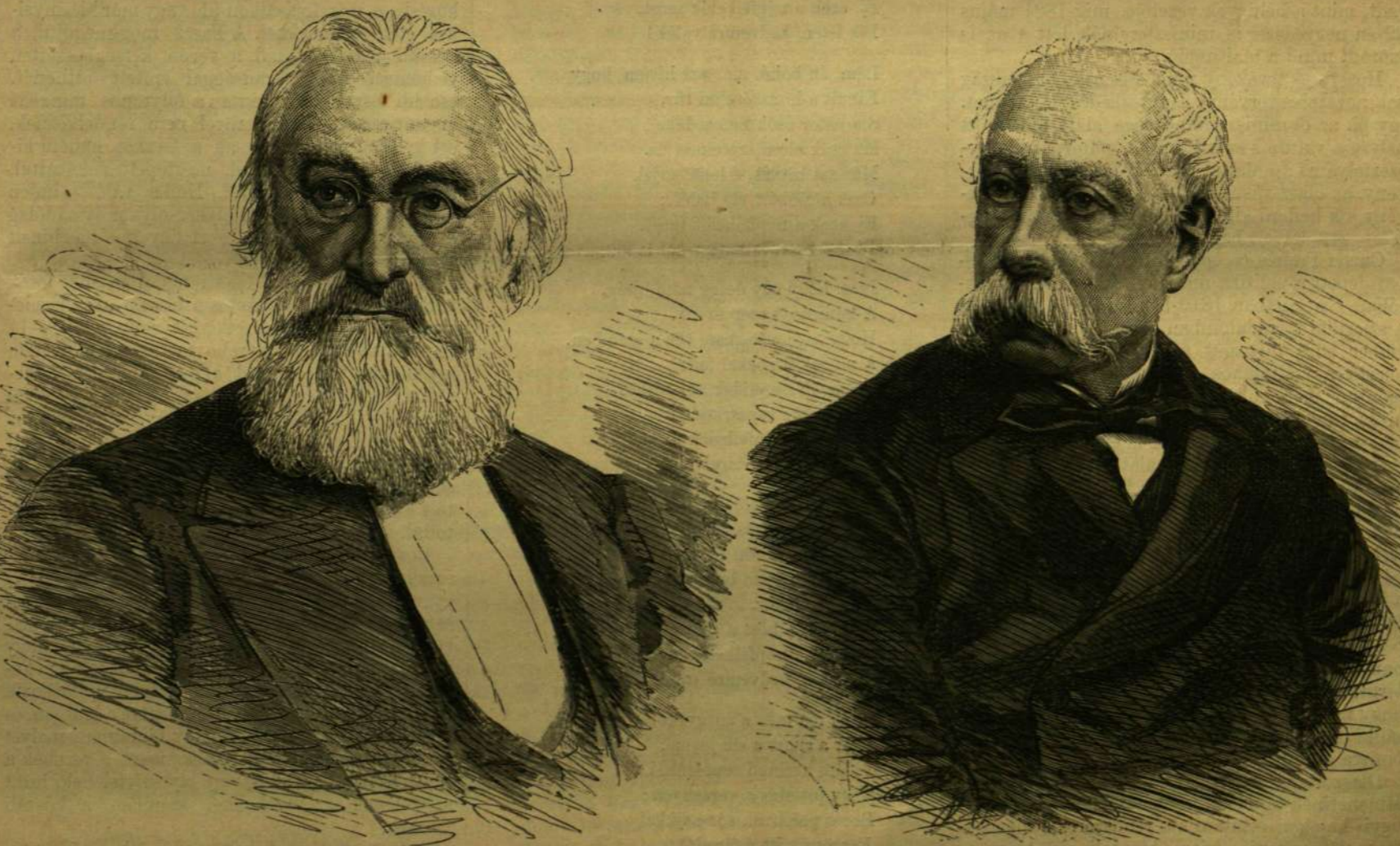
DEPRETIS ÉS CRISPI.

A gyarmatosító politika, mely, a mióta ujab- ban fölmerült, sorra buktatta az ezt követő kormányokat: — Franciaországban Ferry erős kormánya Tunisz, Madagaskar, de kivált Tonking miatt visszalepni kényszerült; Salisbury Egyiptom miatt Gladstonnak volt kénytelen át- engedni azóta ismét visszanyert helyét; sőt maga a hatalmas Bismarck is csak a legnagyobb erő- feszítéssel bírta keresztülvinni nyugat-afrikai és zanzibari terveit, — a gyarmatosító politika, mondjuk, Olaszországban is miniszterválságra vezetett. Olaszországban a miniszterkrízisek nem ritkaságok ugyan, de annál veszedelmesebbek, mi- vel ott a züllött pártviszonyok miatt nem könnyű dolog a visszalépő miniszterek helyett más alkal- masokat találni.

Az olaszok afrikai expedíciója, mely már kez- detben is Mancini visszalépésére vezetett, midőn Ras Allulah hadai Dogali mellett 500 olasz kato- nát lemészároltak, úgy hogy azóta az olaszok által megszállt Massauát folyvást fenyegetik az abisz- szinai csapatok, legújában ismét négy minisz- tert buktatott meg, és pedig Robilantot, a kül- ügyek vezetőjét, Ricottit hadügyminisztert, Tajani és Genala minisztereket. A Depretis-kabinet bu- kását megpecsételé a képviselőháznak határozata, melyet márczius 11-én Crispi bizalmatlansági javaslata provokált. A ház 214 szavazattal 194 ellen elvetette ugyan a bizalmatlansági szavaza- tot, csakhogy a többség olyan csekély vala, hogy Depretis nem remélte ezzel tovább vezetheti az ország kormányzatát. Ülés után lakására hivat- a tekintélyesebb képviselőket s késznek nyilat- kozott az ülészakot berekeszteni s Ricottit, Genala és Robilant helyére másokat hívni a kabinetbe.

A tárgyalások soká folytak s az új miniszterium csak ápril 4-ére tudott megalakulni olyformán, hogy Depretis miniszterelnök kezébe veszi a kül- ügyek vezetését is, Crispi, az indítványt tevő, lesz a belügyminiszter, Zanardelli az igazság-, Sa- racco a közmunka-, Bertole Viale pedig a had- ügy élére áll, a kabinet többi tagja pedig meg- marad és pedig Magliani a pénzügyi, Coppino az oktatásügyi, Brin a tengerészetügyi, Grimaldi pe- dig a földművelés-kereskedelmügyi tárczát tartja meg.

Az olasz miniszterválság mi reánk nézve sem volt közönyös, különösen mivel épen arra az időre esett, midőn a monarchiánk, Németország és Olaszország között kötött szövetség további sorsa vala eldölendő. Tudvalevő dolog, hogy e szövetség létrejöttének olasz részről főtényezője épen Robilant, az egykori bécsi olasz követ vala s az ő kilépése épen ez időben a szövetség megüji-

DEPRETIS KORMÁNYELNÖK ÉS KÜLÜGYMINISZTER. CRISPI BELÜGYMINISZTER. AZ ÚJ OLASZ KORMÁNY KÉT TAGJA.